

III

(Előkészítő jogi aktusok)

TANÁCS

8/2009/EK KÖZÖS ÁLLÁSPONT

a Tanács által 2009. január 9-én elfogadva

a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, ...-i 2009/.../EK európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása céljából

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/C 70 E/01)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, valamint 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Közösségben 1999 óta gyorsuló ütemben fejlődő belső villamosenergia-piac célja, hogy az Európai Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonysági javulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához.

- (3) Az uniós polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – az áruk szabad mozgása, a szolgáltatások nyújtásának szabadsága és a letelepedés szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a szolgáltatók szabad megválasztását, és a szolgáltatók számára is biztosítja felhasználóik szabad ellátásának lehetőségét.
- (4) Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát.
- (5) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte annak fontosságát, hogy megvalósuljon a villamos energia belső piaca, és hogy a Közösségben letelepedett valamennyi villamosenergia-ipari vállalkozás számára egyenlő feltételeket teremtsenek. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenlegi szabályok és intézkedések nem szolgálnak megfelelő keretül egy jól működő belső piac megvalósításának.
- (6) Ha a hálózatok nem különülnek el ténylegesen a termelési és ellátási tevékenységektől (a tényleges szétválasztás), ez nemcsak a hálózat üzemeltetésében jár a hátrányos megkülönböztetés kockázatával, hanem a vertikálisan integrált vállalkozásoknak saját hálózataikba történő megfelelő szintű beruházásra való ösztönzése terén is.
- (7) A 2003/54/EK rendeletben előírt, jelenleg hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok nem vezettek azonban az átvitelrendszer-üzemeltetők tényleges szétválasztásához. Az Európai Tanács 2007. március 8-án és 9-én tartott brüsszeli ülésén ezért felkérte a Bizottságot,

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. június 18-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös állásponjtja és az Európai Parlament ...-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

- hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat „az ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatüzemeltetéstől való tényleges elkülönítéséről”.
- (8) Tényleges szétválasztás csak úgy érhető el, ha megszűnik a vertikálisan integrált vállalkozások törekvése a versenytársak hálózati hozzáféréssel és beruházásokkal kapcsolatos megkülönböztetésére. A belső érdekellentét feloldására és az ellátás biztonságának megvalósítására egyértelműen eredményes és szilárd módszer a tulajdonjogi szétválasztás, amelynek során a rendszer tulajdonosát jelölik ki ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltetőnek. Ezért az Európai Parlament ezért a földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeli lehetőségeiről szóló, 2007. július 10-i állásfoglalásában az átviteli szinten megvalósított tulajdonjogi szétválasztást nevezte az arra legalkalmasabb eszköznek, hogy az infrastrukturális beruházásokat megkülönböztetéstől mentesen ösztönözzék, az új belépőknek tisztességes hálózati hozzáférést biztosítsanak és a piacot átláthatóvá tegyék. A tulajdonjogi szétválasztás értelmében tehát a tagállamoktól meg kell követelni, hogy ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak egy termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre, és ezzel egy időben átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer irányítására vagy felette bármely jog gyakorlására. Fordított viszonylatban is, az átviteli rendszer vagy az átvitelrendszer-üzemeltető irányításában való részvételnek eleve ki kell zárnia a termelési vagy ellátási vállalkozás irányításának vagy a felette történő joggyakorlásnak a lehetőségét. Ezekben a korlátokon belül a termelési vagy ellátási vállalkozás kisebbségi részesedéssel kellene, hogy rendelkezzen egy átvitelrendszer-üzemeltetőben vagy az átviteli rendszerben.
- (9) Az „irányítás” kifejezés fogalm meghatározása a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletből⁽¹⁾ származik.
- (10) Mivel a tulajdonjogi szétválasztáshoz egyes esetekben a vállalkozások szerkezetátalakítása szükséges, a vonatkozó rendelkezések alkalmazására többletidőt kell engedélyezni a tagállamok részére. A villamosenergia- és a gázszektor közötti vertikális kapcsolatok miatt a szétválasztási rendelkezéseket mind a két szektorban alkalmazni kell.
- (11) A tulajdonjogi szétválasztás értelmében a hálózatüzemeltetés ellátási és termelési érdekektől való teljes függetlenségének biztosítása, valamint a bizalmas információk átadásának megakadályozása érdekében ugyanazon személy nem lehet tag átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer és termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás ügyvezető testületében is. Ugyanezen okból ugyanazon személy nem lehet egyszerre jogosult átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer ügyvezető testülete tagjainak kinevezésére és termelési vagy ellátási vállalkozás irányításában való részvételre vagy felette bármilyen jog gyakorlására.
- (12) Az ellátási és termelési érdekektől független rendszer- vagy átvitelrendszer-üzemeltetők létrehozása révén a vertikálisan integrált vállalkozások az érdekek tényleges elkülönítése mellett fenntarthatják a hálózati vagyoniban meglévő tulajdonukat, feltéve hogy az ilyen független rendszerüzemeltető vagy az ilyen független átvitelrendszer-üzemeltető minden rendszerüzemeltetői feladatot ellát és működése részletes szabályoknak, valamint széles körű szabályozói ellenőrzési mechanizmusoknak van alávetve.
- (13) Ha ...-én (*) az átviteli rendszert tulajdonló vállalkozás vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamoknak lehetőséget kell adni a tulajdonjogi szétválasztás, valamint az ellátási és termelési érdekektől független rendszerüzemeltető vagy átvitelrendszer-üzemeltető létrehozása közötti választásra.
- (14) A vertikálisan integrált vállalkozások részvényeseinek teljes körű érdekvédelme céljából a tagállamok választására kell bízni, hogy a tulajdonjogi szétválasztást közvetlen elidegenítéssel vagy az integrált vállalkozás részvényeinek a hálózati vállalkozás részvényeire és a fennmaradó ellátási és termelési vállalkozás részvényeire való bontással valósítják-e meg, feltéve hogy teljesülnek a tulajdonjogi szétválasztásból eredő követelmények.
- (15) A független rendszerüzemeltetői vagy független átvitelrendszer-üzemeltetői megoldások teljes körű eredményességét meghatározott kiegészítő szabályokkal kell biztosítani. A átvitelrendszer-üzemeltető függetlenségét többek közt ún. türelmi időszak révén kell biztosítani, amelynek során a vertikálisan integrált vállalkozásban nem gyakorolnak olyan vezetői vagy más hasonló tevékenységet, amelynek keretében ugyanahhoz az információhoz lehet hozzájutni, mint a vezetői beosztásokban.
- (16) A tagállamoknak jogukban áll területükön a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett dönteni. Amennyiben a tagállam élt ezzel a joggal, egy vállalkozásnak nem áll jogában független rendszer üzemeltetőt vagy független szállítási rendszer-üzemeltetőt létrehozni. Ezenkívül a termelési vagy ellátó tevékenységet folytató vállalkozások nem lehetnek abban a helyzetben, hogy akár közvetve, akár közvetlenül irányítást vagy bármilyen jogot gyakoroljanak azon tagállamok szétválasztott átvitelrendszer-üzemeltetői fölött, amelyek a teljes tulajdonjogi szétválasztás mellett döntöttek.
- (17) Ezen irányelv alapján a piacszervezés különböző típusai fognak létezni a villamos energia belső piacán. Azok az intézkedések, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak meg, alapvető közérdekű követelményeken kell alapuljanak. Konzultációt kell folytatni a Bizottsággal az intézkedéseknek a Szerződéssel és a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről.

(1) HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

(*) Ezen irányelv hatálybalépésének dátuma.

- (18) A tényleges szétválasztás végrehajtása során be kell tartani a köz- és a magánszektor közötti megkülönböztetés tilalmának elvét. E célból ugyanazon személy – sem magában, sem mással közösen – nem gyakorolhat a tulajdonjogi szétválasztás szabályaival, a független rendszerüzemeltetői megoldással ellentétes irányítást és semmilyen jogot sem az átviteli rendszerüzemeltetők vagy átviteli rendszerek, sem a termelési vagy ellátási vállalkozások testületeinek összetétele, szavazása vagy döntése felett. A tulajdonjogi szétválasztás és a független rendszerüzemeltetői megoldás tekintetében, amennyiben az adott tagállam bizonyítani tudja e követelmény betartását, úgy két különálló állami szerv végezheti egyfelől a termelési és ellátási tevékenységeket, másfelől az átviteli tevékenységek ellenőrzését.
- (19) A hálózati tevékenységeknek az ellátási és termelési tevékenységektől való tényleges elkülönítését a Közösség egészében meg kell valósítani, a közösségi és a nem közösségi vállalkozások vonatkozásában egyaránt. Annak biztosítására, hogy a hálózati tevékenységek, valamint az ellátási és termelési tevékenységek a Közösség egészében egymástól függetlenek maradjanak, a szabályozó hatóságokat fel kell jogosítani arra, hogy megtagadják a szétválasztási szabályokat be nem tartó átviteli rendszerüzemeltetők tanúsítását. E szabályoknak a Közösség egészében való következetes alkalmazásának biztosítása érdekében a szabályozó hatóságoknak a legmesszemenőbbben figyelembe kell vennie a Bizottság véleményét a tanúsításra vonatkozó döntéseik meghozatalakor. A Közösségi nemzetközi kötelezettségei betartásának biztosítása érdekében továbbá a Bizottságnak jogot kell biztosítani arra, hogy harmadik országból vagy országokból származó személyi vagy személyek irányítása alatt álló átviteli rendszer tulajdonos vagy átviteli rendszerüzemeltető vonatkozásában véleményt adjon a tanúsítások ügyében.
- (20) Az energiaellátás védelme a közbiztonság alapvető eleme, ezért elválaszthatatlanul kötődik a villamos energia belső piacának hatékony működéséhez. A villamos energia csak a hálózaton keresztül juthat el az Unió polgáraihoz. A működő villamosenergia-piacok, főként a hálózatok és a villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó egyéb eszközök, elengedhetetlenek a közbiztonság, a gazdaság versenyképessége és az Unió polgárainak jóléte szempontjából. Harmadik országokból származó személyek számára ezért csak akkor lehet engedélyezni valamely átviteli rendszer vagy átviteli rendszerüzemeltető irányítását, ha megfelelnek a tényleges elkülönítés Közösségen belül alkalmazandó követelményeinek. A Közösség nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül, a Közösség úgy ítéli meg, hogy a villamosenergia-átviteli rendszerek ágazata igen fontos a Közösség számára, és ezért a közösségi energiaellátás biztonságának megőrzése tekintetében kiegészítő biztosítékokra van szükség a közrend és közbiztonság, valamint az Unió polgárainak jóléte elleni fenyegetések elkerülése érdekében a Közösségen belül. A Közösség energiaellátásának biztonságához értékelni kell mindenekelőtt a hálózat működésének függetlenségét, a Közösségnek és az egyes tagállamoknak a harmadik országokból származó energiaellátástól való függése mértékét, valamint egy adott harmadik országban a belföldi és nemzetközi energiakereskedelem és energiaügyi beruházások kezelését.
- Az ellátás biztonságát ezért minden egyes eset tényleges körülményei, valamint a nemzetközi jogból – különösen a Közösség és az érintett harmadik ország közötti nemzetközi megállapodásokból – eredő jogok és kötelezettségek alapján kell értékelni. A Bizottság adott esetben nyújtson be ajánlásokat a Közösség energiaellátásának biztonságával foglalkozó, harmadik országokkal kötendő megállapodásokról szóló tárgyalásokra vagy a megtárgyalandó kérdéseknek az ezen harmadik államokkal folytatott más tárgyalások keretében történő megvitatására.
- (21) Az elosztóhálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés meghatározza a felhasználók kiskereskedelmi szintű hozzáférést. A harmadik felek hozzáférése és az azzal kapcsolatos beruházásaikra vonatkozó megkülönböztetés lehetősége az elosztói szinten azonban nem annyira jelentős, mint átviteli szinten, mivel a szűk keresztmetszetek és a termelési vagy ellátási érdekek általában kisebb hatásúak, mint elosztói szinten. Ezenkívül az elosztórendszerüzemeltetők jogi és funkcionális szétválasztása az 2003/54/EK irányelvvel összhangban csak 2007. július 1-jétől vált kötelezővé, és annak a villamos energia belső piacára gyakorolt hatásait még értékelni kell. A hatályos jogi és funkcionális szétválasztási szabályok pontosabb megfogalmazás, helyes végrehajtás és szoros felügyelet mellett elvezethetnek a tényleges szétválasztás megvalósításához. A lakossági piaci egyenlő feltételek megteremtése érdekében az elosztórendszerüzemeltetők tevékenységét úgy kell felügyelni, hogy azok vertikális integráció révén ne juthassanak piaci versenyelőnyhöz, különös tekintettel a háztartási felhasználókra és a nem háztartási kifizelőkre.
- (22) Kis hálózatok esetében a kiegészítő szolgáltatásokat a kis hálózatokkal összekapcsolt átviteli rendszerüzemeltetők nyújthatják.
- (23) Annak elkerülése érdekében, hogy a kis elosztórendszerüzemeltetők aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket viseljenek, a tagállamok, ahol szükséges, felmenthetik ezeket a vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.
- (24) Az engedélyezési eljárások nem róhatnak a villamosenergia-termelőkre azok méretéhez és lehetséges hatásához képest aránytalan közigazgatási terheket.
- (25) További intézkedéseket kell tenni a hálózati hozzáférés átlátható és megkülönböztetésmentes tarifáinak biztosítása érdekében. Ezek a tarifák minden rendszerhasználóra megkülönböztetésmentesen alkalmazandók.

- (26) A 2003/54/EK irányelv a tagállamok számára előírta, hogy hozzanak létre különös hatáskörű szabályozókat. A gyakorlat azonban azt mutatta, hogy az eredményes szabályozást gyakran hátráltatja a szabályozók függése a kormányzattól, valamint a kellő hatáskör és a mérlegelési jog hiánya. Az Európai Tanács ezért 2007. március 8–9-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a nemzeti energiaszabályozók hatáskörének további harmonizációjáról és függetlenségének növeléséről. Lehetővé kell tenni, hogy ezen nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre kiterjedjen mind a villamos energia, mind a gáz ágazatra.
- (27) A villamosenergia belső piacának megfelelő működése céljából az energiaszabályozóknak képesnek kell lenniük a döntéshozatalra minden lényeges szabályozási kérdésben, továbbá függetlennek kell lenniük minden más köz- vagy magánérdektől. Ez nem zárja ki sem a tagállamok alkotmányjoga alapján történő bírósági felülvizsgálatot sem a parlamenti felügyeletet. Ezen kívül, a szabályozó költségvetésének a nemzeti jogalkotó általi jóváhagyása nem akadályozza a költségvetési önállóságot.
- (28) Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetéstől mentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra van szükség. Amint a villamosenergia-piac kellő likviditási szintet ér el, ezt a kiegyenlítési szükségletek keretén belül a villamosenergia-ellátásra és -beszerzésre vonatkozó átlátható, piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. Likvid piac hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly álljon fenn a betáplált és a vételezett villamos energia mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe.
- (29) A szabályozó hatóságoknak lehetőségük kell, hogy legyen a tarifák vagy a tarifák számításához alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózat használói által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli és elosztási tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a elosztott villamosenergia-termelésnek, valamint a keresletoldali szabályozási intézkedéseknek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határkötségeket is.
- (30) Az energiaszabályozóknak hatáskörrel kell rendelkezniük a villamosenergia-ipari vállalkozásokra vonatkozó kötelező határozatok kibocsátására, valamint a kötelezettségeiket nem teljesítő villamosenergia-ipari vállalkozásokkal szembeni eredményes, arányos és visszatartó szankciók kiszabására, vagy arra, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróságoknak ilyen szankciók kiszabását javasolják. Az energiaszabályozókat hatáskörrel kell felruházni a tekintetben is, hogy a versenyszabályok alkalmazásától függetlenül a villamos energia belső piacának megfelelő működése szempontjából szükséges, a tényleges versenyt ösztönző célszerű intézkedéseket hozhassanak. A virtuális erőművek létrehozása – vagyis azok a villamosenergia-felszabadítási programok, amelyek keretében a villamos energiát termelő vállalkozások kötelesek értékesíteni vagy rendelkezésre bocsátani bizonyos mennyiségű villamos energiát vagy termelői kapacitásuk egy részéhez kötelesek hozzáférést biztosítani bizonyos időtartamra az érdekelt ellátók számára – az egyik olyan lehetséges intézkedés, amely a hatékony verseny előmozdítására és a piac megfelelő működésének biztosítására szolgál. Az energiaszabályozókat fel kellene továbbá ruházni az ahhoz szükséges hatáskörrel, hogy a piacnyitáshoz alkalmazkodva hozzájárulhassanak az egyetemes és közszolgáltatások magas színvonalának, a védelemre szoruló felhasználók védelmének, továbbá a fogyasztóvédelmi intézkedések teljes körű eredményességének biztosításához. E rendelkezések nem sérthetik sem a Bizottságnak a versenyszabályok alkalmazására vonatkozó hatáskörét – beleértve a közösségi szintű összefonódások vizsgálatát –, sem a belső piacra vonatkozó szabályokat, például a tőke szabad mozgását.

Az a független szerv, amelyhez a nemzeti szabályozó hatóság döntése által hátrányosan érintett fél jogorvoslatért fordulhat, lehet bíróság vagy más, bírósági felülvizsgálatra hatáskörrel rendelkező törvényszék.

- (31) A villamos energia belső piaca a likviditás és az átláthatóság hiányától szenved, ami gátolja az erőforrások hatékony elosztását, a kockázatok fedezését és a piacra lépést. A verseny és az ellátási biztonság fokozása szükséges az új erőműveknek a villamos energia hálózatba való integrálásának elősegítése révén valamennyi tagállamban, különösen az új piaci szereplők ösztönzésével. Növelni kell a piac iránti bizalmat, a piaci likviditást és a piaci szereplők számát, ennélfogva növelni kell a villamosenergia-ellátásban tevékenykedő vállalkozások feletti szabályozói felügyeletet. Az ilyen célú követelmények nem sérthetik a pénzügyi piacokra vonatkozó hatályos közösségi jogszabályokat, azokkal összhangban kell lenniük. Az energiaszabályozóknak és a pénzügyi szabályozóknak együtt kell működniük, hogy lehetővé tegyék egymásnak a szóban forgó piacok áttekintését.
- (32) Mielőtt a Bizottság elfogadná a nyilvántartási követelményeket részletező iránymutatásokat, azok tartalmával kapcsolatban az .../2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökségnek (az Ügynökség), és az Európai Értékpapír-piaci Szabályozók Bizottságának (CESR) tárgyalnia kellene és a Bizottság számára arra vonatkozóan tanácsot kellene adnia. Az Ügynökségnek és a CESR-nek a célból is együtt kell működnie, hogy további kutatásokat folytassanak és további tanácsokat adjanak a tekintetben, hogy a villamosenergia-ellátási szerződésekre és a villamosenergia-derivatívákra vonatkozó ügyleteket alá kell-e vetni kereskedés előtti és/vagy utáni átláthatósági követelményeknek, és ha igen, mi legyen azok tartalma.

⁽¹⁾ HL ...

- (33) A Közösségben az ipar és kereskedelem egésze, ideértve a kis- és középvállalkozásokat is, valamint minden uniós állampolgár, akik a belső piac gazdasági előnyeit élvezik, magas szintű fogyasztóvédelemben részesül. Különösen a háztartási felhasználóknak, és ahol a tagállamok azt helyénvalónak tartják, a kisvállalkozásoknak közszolgáltatási garanciákat kell kapniuk, különös tekintettel az ellátás biztonságára és a méltányos tarifákra, a tisztességesség, a versenyképesség és közvetetten a munkahelyteremtés céljából.
- (34) Csaknem minden tagállam az átlátható engedélyezési eljárás alapján alapuló verseny biztosítását választotta a villamosenergia-termelés piacán. A tagállamoknak azonban gondoskodniuk kell annak lehetőségéről, hogy az ellátás biztonságát versenytárgyalási eljárással vagy azzal egyenértékű eljárással segítsék elő abban az esetben, ha az engedélyezési eljárás alapján nem létesül elegendő villamosenergia-termelői kapacitás. A környezetvédelem és az új, még kiforratlan technológiák támogatása érdekében a tagállamok lehetőséget kapnak arra, hogy az új kapacitások létesítésére versenytárgyalási eljárásokat írjanak ki nyilvánosan meghirdetett követelmények alapján. Az új kapacitások magukban foglalják többek között a megújuló energiaforrásokat és a kapcsolt hő- és villamos energiát is.
- (35) Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyát az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni, amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra – a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve – kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil villamosenergia-ellátást. A rendszerösszekötő kapacitásokat és az elosztott villamosenergia-termelést is magában foglaló, szükséges hálózati infrastruktúra kiépítése és karbantartása a stabil villamosenergia-ellátás biztosításának fontos eleme.
- (36) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a háztartási felhasználóknak, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozásoknak is joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra könnyen összehasonlítható, átlátható és méltányos árakon. A Közösségben a magas szintű közszolgáltatások érdekében a tagállamoknak minden, az ezen irányelv célkitűzéseinek megvalósítása céljából hozott intézkedést rendszeresen jelenteniük kell a Bizottság felé. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy jelentést, amelyben elemzi a nemzeti szinten, a közszolgáltatási célok elérése érdekében hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok eredményességét annak érdekében, hogy ajánlásokat lehessen megfogalmazni a magas szintű közszolgáltatás megvalósítására hozandó, nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozóan. A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a védelemre szoruló felhasználók védelmére a villamos energia belső piacának vonatkozásában. Ezek az intézkedések különbözőek lehetnek a kérdéses tagállamokban fennálló sajátos körülményeknek megfelelően, és tartalmazhatnak a villamosenergia-számlák fizetési feltételeire vonatkozó sajátos intézkedéseket, vagy a szociális biztonsági rendszeren keresztül meghozott általánosabb intézkedéseket. Ha a kisvállalkozásoknak is nyújtanak egyetemes szolgáltatást, az ilyen egyetemes szolgáltatással kapcsolatos intézkedések különbözőek lehetnek attól függően, hogy azok a háztartási felhasználókra vagy a kisvállalkozásokra vonatkoznak.
- (37) A közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye, és fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és minden tagállamban a verseny azonos szintjét. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.
- (38) A tagállamok kijelölhetnek egy végső menedékes szolgáltatót. Ez a szolgáltató lehet egy vertikálisan integrált vállalkozás elosztási feladatokat is ellátó értékesítési részlege is, amennyiben az megfelel ezen irányelv szétválasztási követelményeinek.
- (39) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és közösségi eszközt felhasználhatnak. Ezek az eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garantálása érdekében.
- (40) Amennyiben a tagállamok által a közszolgálati kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése e szerint erről a Bizottságot értesíteni kell.
- (41) A közszolgáltatási kötelezettségeket és a belőlük eredő közös minimális normákat tovább kell szilárdítani, hogy minden fogyasztó biztosan részesüljön a verseny előnyeiből. A felhasználók ellátásában alapvető fontosságú a fogyasztási adatokhoz való hozzáférés; a fogyasztóknak biztosítani kell az adataikhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy felkérhessék a versengő vállalkozásokat az azokon alapuló ajánlattételre. A fogyasztóknak jogot kell biztosítani arra, hogy kellően tájékozódhassanak energiafogyasztásukról. Az energiaköltségekről adott rendszeres tájékoztatás energiamegtakarításra ösztönöz, mivel a felhasználók általa közvetlen visszacsatolást kapnak az energiahatékonysági beruházások hatásairól és a fogyasztási magatartás változásáról.
- (42) A villamos energia belső piacának kialakítása céljából a tagállamoknak nemzeti piacai integrációjára, valamint a rendszerüzemeltetők közösségi és regionális szintű együttműködésére kell törekedniük.

- (43) A szabályozó hatóságoknak abból a célból is tájékoztatniuk kell a piacot, hogy lehetővé tegyék a Bizottság számára az villamos energia belső piacával és annak rövid, közép- és hosszú távú fejlődésével kapcsolatos megfigyelő és felügyeleti szerep betöltését, többek között a termelőkapacitást, a villamos energia termelés különböző lehetőségeit, az átviteli és elosztási infrastruktúrát, a határokon átnyúló kereskedelmet, a beruházásokat, a nagykereskedelmi és fogyasztói árakat, a piaci likviditást, valamint a környezetvédelem és a hatékonyság javítását illetően.
- (44) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen egy tökéletesen működő belső villamosenergia-piac megteremtését maguk a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az e cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (45) A villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, ...-i .../2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ értelmében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szükséges fokú harmonizáció elérése céljából. Az ilyen iránymutatások, amelyek – ezen irányelv bizonyos rendelkezései tekintetében is – kötelező végrehajtási intézkedések, olyan hasznos eszközök, amelyeket szükség esetén gyorsan módosítani lehet.
- (46) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskör gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽²⁾ összhangban kell elfogadni.
- (47) A Bizottságot különösen hatáskörrel kell felruházni, hogy elfogadhassa az ezen irányelv céljának eléréséhez kívánt minimális fokú harmonizáció biztosításához szükséges iránymutatásokat. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (48) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁽³⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.
- (49) Tekintve a 2003/54/EK irányelvhez e jogszabályban tett módosítások mértékét, az átláthatóság és észszerűség szempontjából kívánatos a szóban forgó rendelkezéseket egy új irányelvben történő egységes szövegbe foglalással átdolgozni.

- (50) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

Tárgy, hatály és fogalom meghatározások

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a villamos energia termelésére, átvitelére, elosztására és a villamosenergia-ellátásra vonatkozóan. Meghatározza a villamosenergia-ágazat szervezésével és működésével, a piacra jutással, a versenytárgyalási eljárásoknál alkalmazandó feltételekkel és eljárásokkal, valamint az engedélyek kiadásával és a hálózatok működésével összefüggő szabályokat.

2. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalom meghatározások alkalmazandók:

1. „termelés”: a villamos energia előállítása;
2. „termelő”: villamos energiát termelő, természetes vagy jogi személy;
3. „átvitel”: villamos energia szállítása igen nagy feszültségű és nagyfeszültségű, összekapcsolt rendszereken a végső felhasználókhöz vagy az elosztókhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;
4. „átvitelrendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület átviteli hálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért, felelős továbbá azért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia átvitelével kapcsolatos, indokolt igények kielégítésére;
5. „elosztás”: a villamos energia szállítása nagyfeszültségű, középfeszültségű és kisméretű elosztóhálózatokon a felhasználóhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;
6. „elosztórendszer-üzemeltető”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős egy adott terület elosztóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, illetve adott esetben annak más rendszerekkel való összekapcsolásáért; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a villamos energia elosztásával kapcsolatos, indokolt igények kielégítésére;
7. „felhasználó”: a villamos energia nagykereskedelmi és végső felhasználói;
8. „nagykereskedelmi felhasználó”: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek villamos energiát vásárolnak a letelepítésük helye szerinti hálózaton belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;

⁽¹⁾ HL ...

⁽²⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

⁽³⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

9. „végső felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját felhasználásra vásárolnak villamos energiát;
10. „háztartási felhasználók”: azok a felhasználók, akik saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak villamos energiát, kizárva a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységeket;
11. „nem háztartási felhasználók”: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek nem saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak villamos energiát; ide tartoznak a termelők és a nagykereskedelmi felhasználók is;
12. „feljogosított felhasználók”: azok a felhasználók, akik szabadon, saját választásuk szerinti szolgáltatótól vásárolhatnak villamos energiát a 32. cikk értelmében;
13. „rendszerösszekötők”: azok a berendezések, amelyeket villamosenergia-hálózatok összekapcsolására használnak;
14. „összekapcsolt rendszer”: azok az átviteli és elosztóhálózatok, amelyek egy vagy több rendszerösszekötő segítségével össze vannak kapcsolva;
15. „közvetlen vezeték”: egyrészt az a villamosenergia-vezeték, amely egy elszigetelt termelési helyet elszigetelt felhasználóval köt össze; továbbá az a villamosenergia-vezeték is, amely egy villamosenergia-termelő és egy villamosenergia-ellátó vállalkozást köt össze közvetlenül a saját létesítményeik, leányvállalataik és feljogosított felhasználóik ellátása céljából;
16. „gazdasági elsőbbség”: a villamosenergia-ellátás forrásainak gazdasági szempontok szerinti rangsorolása;
17. „kiegészítő szolgáltatások”: minden olyan szolgáltatás, amely egy átviteli vagy egy elosztóhálózat üzemeltetéséhez szükséges;
18. „rendszerhasználók”: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek villamos energiával látnak el egy átviteli vagy elosztóhálózatot, illetve akiket/amelyeket egy átviteli vagy elosztóhálózatból látnak el villamos energiával.
19. „ellátás”: a felhasználók részére történő villamosenergia-értékesítés, a viszonteladást is beleértve;
20. „integrált villamosenergia-ipari vállalkozás”: vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;
21. „vertikálisan integrált vállalkozás”: olyan villamosenergia-ipari vállalkozás vagy olyan villamosenergia-ipari vállalkozások csoportja, amelyek ellenőrzésére közvetlenül vagy közvetve ugyanazon személy vagy személyek jogosultak, és ahol a vállalkozás vagy vállalkozáscsoport az átvitel és az elosztás közül legalább az egyik feladatot, és a villamosenergia-termelés vagy -ellátás közül is legalább az egyik feladatot ellátja;
22. „kapcsolt vállalkozás”: kapcsolt vállalkozás a Szerződés 44. cikke (3) bekezdésének g) pontja (*) alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ 41. cikke értelmében és/vagy társult vállalkozás ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdésének értelmében, és/vagy olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;
23. „horizontálisan integrált vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely a kereskedelmi célú villamosenergia-termelés, -átvitel, -elosztás és -ellátás közül legalább egy feladatot ellát, valamint egyéb, nem a villamosenergia-iparhoz kötődő tevékenységet is folytat;
24. „versenytagyalási eljárás”: olyan eljárás, amelynek során a tervezett többletigényt és a tervezett kiváltó kapacitásokat új vagy meglévő termelőlétesítmény szállításaival fedezik;
25. „hosszú távú tervezés”: a termelői, átviteli és elosztási kapacitások beruházásigényének hosszú távú tervezése, a hálózat villamosenergia-igényének kielégítésének és a felhasználók ellátása biztosításának céljából;
26. „kis, szigetüzemben működő rendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 3 000 GWh, és ahol az éves fogyasztásnak kevesebb, mint 5 százaléka származik más rendszerekkel való összekapcsolásból;
27. „szigetüzemben működő mikrorendszer”: olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 500 GWh, és amely nem áll összeköttetésben más rendszerekkel;
28. „biztonság”: egyrészt a villamosenergia-ellátás és rendelkezésre bocsátás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;
29. „energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás”: átfogó vagy integrált megközelítés, amelynek célja a villamosenergia-fogyasztás időbeli és mennyiségbeli befolyásolása annak érdekében, hogy csökkentse a primer energia felhasználását és a terhelési csúcsokat olyan módon, hogy elsőbbséget ad az energiahatékonyságot szolgáló beruházásoknak és más intézkedéseknek, mint például a megszakítható ellátási szolgáltatók, szemben a termelői kapacitás növelését szolgáló beruházásokkal, ha az előzőek hatékonyabb és gazdaságosabb megoldást adnak, tekintetbe véve a csökkentett energiafogyasztás pozitív környezeti hatását, valamint ezzel összefüggésben az ellátás biztonságát és az elosztás költség szempontjait is;
30. „megújuló energiaforrások”: a megújuló, nem fosszilis energiaforrások (szél, nap, geotermális, hullám, árapály, víz és biomassa, hulladéklerakó-gáz, szennyvízkezelő telepeken keletkező gáz és biogáz);
31. „elosztott villamosenergia-termelés”: a villamosenergia-elosztóhálózathoz kapcsolt termelőlétesítmény.
32. „villamosenergia-ellátási szerződés”: villamos energia ellátására vonatkozó szerződés, amely nem foglal magában villamosenergia-derivatívákat;
33. „villamosenergia-derivatíva”: a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ I. melléklete C. részének 5., 6., vagy 7. pontja szerinti pénzügyi eszköz, amennyiben az eszköz villamos energiával kapcsolatos;
34. „irányítás”: jogok, szerződések vagy más eszközök, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:

- a) a vállalkozás eszközei egészének vagy részének tulajdonjoga vagy használati joga révén;

(*) A 83/349/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 193., 1983.7.18., 1. o.

(2) HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

b) olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás testületének összetétele, szavazása vagy döntései felett.

35. „villamosenergia-ipari vállalkozás”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a villamos energia termelésének, átvitelének, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát és felelős az ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső felhasználók.

II. FEJEZET

Az ágazat szervezésére vonatkozó általános szabályok

3. cikk

Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem

(1) A tagállamok intézményi szervezetükre építve és a szubsidiaritás elvét figyelembe véve gondoskodnak arról, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozásokat annak az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versenyző, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható villamosenergia-piac alakuljon ki, és nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel annak 86. cikkére – a tagállamok a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre, beleértve az energiahatékonyságot és az éghajlat védelmét, vonatkoznak. Ezeknek a kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhoz való hozzáférés egyenlőségét a közösségi villamosenergia-ipari vállalkozások számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi célok teljesítése vonatkozásában – amint arra ez a bekezdés hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is hozzáférést kér a hálózathoz.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden háztartási felhasználó, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is (nevezetesen azok a vállalkozások, amelyek 50 főnél kevesebb személyt foglalkoztatnak, és éves forgalmuk vagy mérlegfőösszegük nem haladja meg a 10 millió eurót) egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, méltányos, könnyen és tisztán összehasonlítható, átlátható árakon. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok a felhasználók ellátására kijelölhetnek egy végső menedékes szolgáltatót. A tagállamok arra kötelezik az elosztóvállalatokat, hogy felhasználóikat hálózataukba a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően meghatározott módon, feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamokat abban, hogy a háztartási, továbbá kis- és közepes méretű fogyasztói piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy támogatják az e fogyasztói csoportok önkéntes képviselői csoportosulásainak lehetőségét.

Az első albekezdésében foglaltakat átlátható módon és megkülönböztetéstől mentesen kell megvalósítani, úgy, hogy az ne gátolja a 32. cikkben meghatározott piacnyitást.

(4) Amennyiben egy tagállam pénzügyi ellentételezést, egyéb ellentételezést és kizárólagos jogokat nyújt a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kötelezettségek teljesítéséért, ezt megkülönböztetéstől mentes és átlátható módon kell tennie.

(5) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső felhasználók védelmére, és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló felhasználók védelmére, többek között megfelelő intézkedésekkel előzik meg azok kizárását az ellátásból. Ebben a vonatkozásban a tagállamok intézkedéseket tehetnek a távoli területek végső felhasználóinak védelme érdekében. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különös tekintettel a szerződési feltételek átláthatóságára, az általános információkra és a vitarendezési eljárásokra. A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználók ténylegesen válhassanak szolgáltatót. Az említett intézkedések – legalább a háztartási felhasználók esetében – magukban foglalják az I. mellékletben megállapított intézkedéseket.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a villamosenergia-szolgáltatók a számlán vagy a számlához mellékelve, valamint a végső felhasználók számára készített reklámanyagokban megadják a következőket:

- a) minden egyes energiaforrás részarányát a szolgáltató által a megelőző évben felhasznált, összes energiahordozó összetételében;
- b) legalább hivatkozást olyan meglévő információforrásokra, például honlapokra, ahol a szolgáltató által a megelőző évben felhasznált, összes energiahordozó összetételének környezeti hatásai, de legalább a szén-dioxid-kibocsátás és a keletkezett radioaktív hulladék mennyisége nyilvánosan hozzáférhető.

Villamosenergia-tőzsdén vásárolt vagy Közösségen kívüli vállalkozástól importált villamos energiára vonatkozóan a szóban forgó tőzsde vagy vállalkozás előző évi összesített számadatai használhatók.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a szolgáltatók által felhasználói számára, az e cikk értelmében nyújtott információk megbízhatóak legyenek.

(7) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a gazdasági és társadalmi kohézióval és a környezetvédelemmel – amelybe beletartozhatnak az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedés, valamint az éghajlatváltozás elleni küzdelem eszközei is – és az ellátás biztonságával kapcsolatos célkitűzések elérése érdekében. Ezek az intézkedések különösen magukban foglalhatják megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(8) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 7., 8., 31. és 33. cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása – jogilag vagy ténylegesen – akadályozná a villamosenergia-ipari vállalkozások, általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben a kereskedelem fejlődését nem befolyásolják olyan mértékben, ami ellentétes lenne a

Közösség érdekeivel. A Közösség érdekei közé tartozik többek között, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés 86. cikkének megfelelően a feljogosított felhasználók tekintetében verseny alakuljon ki.

(9) A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet az egyetemes szolgáltatási és közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok két évente tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

4. cikk

Az ellátás biztonságának felügyelete

A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 34. cikkben említett szabályozó hatóságokra átruházhatják. Az ilyen felügyelet különösen kiterjed a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére és a tervezett, vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózatok karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a csúcsgigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több szolgáltató esetleges kiesésének kezelésére. Az illetékes hatóságok két évente, július 31-ig közzéteszik a felügyelet során szerzett eredményeket, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket körvonalazó jelentésüket, majd ezt a jelentést haladéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

5. cikk

Műszaki szabályok

A tagállamok biztosítják, hogy a műszaki biztonsági követelmények megállapításra kerüljenek, valamint kidolgozzák, és közzéteszik azokat a műszaki szabályokat, amelyek előírják a termelőlétesítmények, elosztóhálózatok, közvetlenül csatlakozó fogyasztói berendezések, rendszerösszekötők és közvetlen vezetékek villamosenergia-hálózathoz kapcsolhatóságának kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeit. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes műszaki szabályok biztosítják a hálózatok közötti együttműködést. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

6. cikk

A regionális együttműködés előmozdítása

(1) A tagállamok együttműködnek nemzeti piacaik legalább regionális szintű integrálása céljából. A tagállamok elősegítik az

átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködését és összehangolják a jogi és szabályozói keretrendszereket. Az ilyen regionális együttműködéssel lefedett földrajzi térség magában foglalja a .../2009/EK rendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerinti bizottsági meghatározásnak megfelelő földrajzi térségekben folyó együttműködést. Az ilyen együttműködés egyéb földrajzi térségeket is magában foglalhat.

(2) A tagállamok ezen irányelv végrehajtásán keresztül biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális szinten egy vagy több integrált rendszerrel rendelkezzenek, a kapacitáselosztás és a hálózat biztonságának ellenőrzése tekintetében kettő vagy több tagállamot lefedve.

(3) Amennyiben vertikálisan integrált átvitelrendszer-üzemeltetők vesznek részt az ilyen együttműködés végrehajtására létrehozott közös vállalkozásban, akkor a közös vállalkozás megfelelési programot készít és hajt végre, amely meghatározza a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárását szolgáló intézkedéseket. Ez a megfelelési program meghatározza az alkalmazottaknak a megkülönböztető és versenyellenes magatartás kizárására vonatkozó célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot az Ügynökségnek jóvá kell hagynia. A programnak való megfelelés független figyelemmel kísérését a vertikálisan integrált átvitelrendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselői végzik.

III. FEJEZET

Termelés

7. cikk

Új kapacitások létesítésének engedélyezési eljárása

(1) Új termelői kapacitások létesítésére vonatkozóan a tagállamok engedélyezési eljárást alkalmaznak, amely megfelel az objektivitás, az átláthatóság és megkülönböztetéstől mentesség követelményeinek.

(2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelyek alapján területükön a termelői kapacitások létesítésére vonatkozó engedélyeket megadják. A kritériumok a következő kérdésekre vonatkozhatnak:

- a) a villamosenergia-hálózat, a létesítmények és a kapcsolódó berendezések biztonsága;
- b) a közegészség és közbiztonság védelme;
- c) a környezetvédelem;
- d) a területhasználát és telephely-kiválasztás;
- e) a közterület használata;
- f) az energiahatékonyság;
- g) a primer energiaforrások jellege;
- h) a kérelmező jellemzői, például műszaki, gazdasági és pénzügyi teljesítőképessége;
- i) a 3. cikk értelmében hozott intézkedéseknek való megfelelés.

⁽¹⁾ HLL 204., 1998.7.21., 37. o.

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kis és/vagy elosztott termelőlétesítmények engedélyezése során figyelembe vegyék azok méretének és potenciális hatásának korlátozott voltát.

(4) Az engedélyezési eljárást és követelményeket nyilvánosságra kell hozni. A kérelmezőket az engedély elutasításának okáról tájékoztatni kell. Az okoknak objektívnek, megkülönböztetéstől mentesnek, jól megalapozottnak és kellőképpen indokoltknak kell lenniük. A kérelmezők számára jogorvoslati lehetőség kell biztosítani.

8. cikk

Verseny tárgyalási eljárás új kapacitások létesítésére

(1) A tagállamok biztosítják – az ellátás biztonsága érdekében – új kapacitások létesítését vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedések meghozatalát, közzétett követelményekre alapozott verseny tárgyalási eljárás vagy a megkülönböztetéstől való mentesség és az átláthatóság szempontjából azzal egyenértékű, egyéb eljárás keretén belül. Ezek az eljárások azonban csak akkor alkalmazhatók, ha az engedélyezési eljárás során létesült termelői kapacitások vagy a megvalósult energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedések nem elegendők az ellátás biztonságának biztosításához.

(2) A tagállamok lehetőséget biztosíthatnak – környezetvédelmi célokból, illetve az új, még alacsony fejlettségi szinten álló technológiák támogatása érdekében – közzétett követelményekre alapozott, új kapacitások létesítésére szolgáló verseny tárgyalási eljárások lefolytatására. Az ilyen verseny tárgyalási eljárások új termelői kapacitások létesítésére vagy energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésre vonatkozhatnak. A verseny tárgyalási eljárás azonban csak akkor alkalmazható, ha az engedélyezési eljárás során létesült kapacitások vagy a megvalósult intézkedések nem elegendők a szóban forgó célok eléréséhez.

(3) A termelői kapacitás létesítésére és az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedésekre kiírt verseny tárgyalási eljárás részleteit az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* kell közzétenni, legalább hat hónappal az ajánlattétel benyújtásának határidejét megelőzően.

A verseny tárgyalásra vonatkozó dokumentációt a tagállam területén székhellyel rendelkező, minden érdekelt vállalkozás számára hozzáférhetővé kell tenni olyan módon, hogy azoknak elegendő idő álljon a rendelkezésére az ajánlattételre.

Az átláthatóság biztosítása és a megkülönböztetések kiküszöbölése érdekében a verseny tárgyalási dokumentációnak részletes leírást kell adnia a szerződés feltételeiről, a kérelmezők által követendő eljárásról, továbbá részletes listát azokról a kritériumokról, amelyek alapján a pályázókat kiválasztják és a szerződéseket odaítélik, beleértve azokat az ösztönzőket (például támogatásokat) is, amelyekre a verseny tárgyalás kiterjed. Ezek a leírások vonatkozhatnak a 7. cikk (2) bekezdésében említett területekre is.

(4) A szükséges termelői kapacitás létesítésére kiadott verseny tárgyalásra szóló felhívásban figyelembe kell venni a már meglévő termelőlétesítményekből származó, hosszútávú garanciákkal nyújtott villamosenergia-ellátási ajánlatokat is, feltéve hogy a további igényeket ilyen módon ki lehet elégíteni.

(5) A tagállamok kijelölnék egy hatóságot, állami testületet vagy a villamosenergia-termeléstől, -átviteltől, -elosztástól és -ellátástól független magántestületet – amely a 34. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság is lehet –, amely felelős lesz az (1)–(4) bekezdésben említett verseny tárgyalási eljárás szervezéséért, ellenőrzéséért és felügyeletéért. Ahol az átvitelrendszer-üzemeltető tulajdonosi értelemben teljes mértékben független az egyéb, nem az átviteli rendszerrel kapcsolatos tevékenységektől, ott az átvitelrendszer-üzemeltetőt is kijelölhetik a verseny tárgyalási eljárás szervezéséért, ellenőrzéséért és felügyeletéért felelős testületnek. Ez a hatóság vagy testület minden szükséges lépést megtesz a verseny tárgyalással kapcsolatos információk bizalmas kezelése érdekében.

IV. FEJEZET

Az átviteli rendszer működése

9. cikk

Az átviteli rendszerek és az átvitelrendszer-üzemeltetők szétválasztása

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ...-tól/től (*):
- a) az átviteli rendszert tulajdonló vállalkozások mindegyike átvitelrendszer-üzemeltetőként tevékenykedjen;
  - b) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak:
    - i) közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy átviteli feladatot betöltő vállalkozás felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felett vagy afelett bármely jogot gyakorolni, vagy
    - ii. közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy egy átviteli rendszer felett, és emellett közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy afelett bármely jogot gyakorolni;
  - c) ugyanazon személy vagy személyek ne legyenek jogosultak kinevezni egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszer felügyelőbizottsága, ügyvezető testülete vagy a vállalkozást jogilag képviselő testülete tagjait és közvetlenül vagy közvetve irányítást gyakorolni egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásban vagy afelett bármely jogot gyakorolni; és
  - d) ugyanazon személy ne legyen jogosult egyfelől egy termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásnak, és másfelől egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy átviteli rendszert tulajdonló társaságnak is a felügyelőbizottságában, ügyvezető testületében vagy a vállalkozást jogilag képviselő testületében való tagságra.

(* Ezen irányelv átültetési dátuma plusz egy év dátuma, azaz ezen irányelv hatálybalépésének napját követő 30 hónap.

(2) Az (1) bekezdés (b) és c) pontjában említett jogok közétartozik különösen:

- a) a szavazati jogok gyakorlására vonatkozó hatáskör, vagy
- b) a felügyelőbizottság, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogilag képviselő testület tagjainak kinevezésére vonatkozó hatáskör.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés magában foglalja a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, ...-i 2009/.../EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti „kitermelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás”, továbbá az „átvitelrendszer-üzemeltető” és az „átviteli rendszer” kifejezés magában foglalja a 2009/.../EK irányelv⁽¹⁾ szerinti „szállítási rendszer-üzemeltető” és „szállítási rendszer” fogalmakat.

(4) A tagállamok ...-ig (*) eltérést engedélyezhetnek az (1) bekezdés b) és c) pontjától, feltéve, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők nem tagjai egy vertikálisan integrált vállalkozásnak.

(5) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kötelezettség teljesítettnek minősül abban az esetben, ha kettő vagy több, átviteli rendszert tulajdonló vállalkozás olyan közös vállalatot alapít, amely az érintett átviteli rendszerek tekintetében kettő vagy több tagállamban átvitelrendszer-üzemeltetőként tevékenykedik. A közös vállalatnak más vállalkozás nem lehet része, kivéve ha a 13. cikk értelmében független rendszerüzemeltetőként vagy az V. fejezet céljaira független átvitelrendszer-üzemeltetőként engedélyezték.

(6) E cikk végrehajtása céljából ha az (1) bekezdés b), c) és d) pontjában említett személy a tagállam vagy egy másik állami testület, az egyrészt az átvitelrendszer-üzemeltető vagy az átviteli rendszer felett, másrészt a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás felett felügyeletet gyakorló két külön állami testület nem tekinthető azonos személynek vagy személyeknek.

(7) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy sem az a 16. cikk (1) bekezdésében említett üzleti szempontból érzékeny információ, amelyet egy korábban vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átvitelrendszer-üzemeltető birtokol, sem pedig az ilyen átvitelrendszer-üzemeltető személyzetére vonatkozó információ, nem jut termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás tudomására.

(8) Amennyiben ...-án/-én (**) az átviteli rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza az (1) bekezdést.

Ilyen esetben az érintett tagállamok:

- a) a 13. cikkel összhangban független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki; vagy
- b) megfelelnek az V. fejezetben foglalt rendelkezéseknek.

(¹) HL ...

(*) Ezen irányelv átültetésétől számított két év időpontja, azaz 42 hónap ezen irányelv hatálybalépését követően.

(**) Ezen irányelv hatálybalépésének dátuma.

(9) Amennyiben ...-án/-én (**) az átviteli rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, és olyan szabályok vannak hatályban, amelyek az V. fejezet rendelkezéseinél ténylegebb függetlenséget biztosítanak az átvitelrendszer-üzemeltető számára, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1) bekezdést.

(10) Mielőtt valamely vállalkozást az e cikk (9) bekezdése szerint engedélyeznek és átvitelrendszer-üzemeltetőnek jelölnék ki, az ezen irányelv 10. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében és a .../2009/EK rendelet 3. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően tanúsítani kell, hogy megfelel a követelményeknek, majd ezt követően a Bizottság ellenőrzi, hogy a hatályos szabályok az V. fejezet rendelkezéseinél egyértelműen ténylegebb függetlenséget biztosítanak-e az átvitelrendszer-üzemeltető számára.

(11) Semmilyen esetben nem szabad meggátolni, hogy az átviteli rendszert tulajdonló vertikálisan integrált vállalkozások lépéseket tegyenek az (1) bekezdésnek való megfelelés érdekében.

(12) Az (1) bekezdést alkalmazó tagállamokban a termelési vagy ellátó tevékenységet folytató vállalkozások semmilyen esetben sem lehetnek abban a helyzetben, hogy a szétválasztott átvitelrendszer-üzemeltetők fölött akár közvetve, akár közvetlenül átvegyék az ellenőrzést, vagy felettük bármilyen jogot gyakoroljanak.

10. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők kijelölése és tanúsítása

(1) A vállalkozásoknak engedélyezésüket és átvitelrendszer-üzemeltetővé való kijelölésüket megelőzően az e cikk (4), (5) és (6) bekezdéseiben és az a .../2009/EK rendelet 3. cikkében meghatározott eljárások szerint tanúsítást kell szerezniük.

(2) A tagállamok engedélyezik és átvitelrendszer-üzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyek átviteli rendszert tulajdonolnak, és amelyekről a nemzeti szabályozó hatóság az alábbi tanúsítási eljárásnak megfelelően tanúsítja, hogy teljesítik a 9. cikk (1) bekezdése, a 13. cikke vagy az V. fejezet követelményeit. Az átvitelrendszer-üzemeltetők kijelölését be kell jelenteni a Bizottságnak és közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők minden olyan tervezett ügyletet bejelentenek a szabályozó hatóságnak, amely miatt szükségessé válhat a 9. cikk követelményeinek való megfelelésük újraértékelése.

(4) A szabályozó hatóságok figyelemmel kísérik, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők folyamatosan megfelelnek-e a 9. cikk követelményeinek. A megfelelés biztosítása érdekében tanúsítási eljárást indítanak:

- a) az átvitelrendszer-üzemeltető (3) bekezdés szerinti bejelentésére;
- b) saját kezdeményezésükre, amennyiben tudomásukra jut, hogy az átvitelrendszer-tulajdonosok vagy átvitelrendszer-üzemeltetők felett gyakorolt jogok vagy befolyás tervezett változtatása a 9. cikk megsértéséhez vezethet, vagy amennyiben okuk van feltételezni, hogy ilyen jogsértés előfordulhatott; vagy
- c) a Bizottság indokolt kérésére.

(5) A szabályozó hatóságok az átvitelrendszer-üzemeltető bejelentésének vagy a Bizottság kérésének időpontjától számított négy hónapon belül határozatot hoznak az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsítása tárgyában. E határidő lejártával a tanúsítást megadottnak kell tekinteni. A szabályozó hatóság kifejezett vagy hallgatólagos határozata csak a (6) bekezdésben meghatározott eljárás befejezését követően lép hatályba.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsítására vonatkozó kifejezett vagy hallgatólagos határozatát a szabályozó hatóság haladéktalanul bejelenti a Bizottságnak, minden az arra a határozatra vonatkozó információval együtt. A Bizottság az .../2009/EK rendelet 3. cikkében meghatározott eljárásnak megfelelően jár el.

(7) A szabályozó hatóságok és a Bizottság kérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőktől és a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozásoktól, hogy adják meg az e cikk szerinti feladatok elvégzéséhez szükséges információkat.

(8) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

11. cikk

A harmadik országokkal kapcsolatos tanúsítás

(1) Amennyiben olyan átvitelrendszer-tulajdonos vagy átvitelrendszer-üzemeltető kéri a tanúsítást, amely felett harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek gyakorolnak irányítást, a szabályozó hatóság értesíti a Bizottságot.

A szabályozó hatóság ugyancsak haladéktalanul értesíti a Bizottságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelrendszer-üzemeltető felett.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők értesítik a szabályozó hatóságot minden olyan körülményről, amelynek következtében valamely harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek irányítást szereznének átviteli rendszer vagy átvitelrendszer-üzemeltető felett.

(3) A szabályozó hatóság az átvitelrendszer-üzemeltető bejelentésétől számított négy hónapon belül határozati javaslatot készít elő az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság megtagadja a tanúsítást, amennyiben nem bizonyították, hogy:

- a) az érintett jogalany megfelel a 9. cikk követelményeinek; valamint
- b) a szabályozó hatóságnak vagy a tagállam által kijelölt más illetékes hatóságnak, hogy a tanúsítás megadása nem veszélyezteti a tagállam és a Közösség energiaellátásának biztonságát. A szabályozó hatóság vagy az erre kijelölt más illetékes

hatóság a kérdés mérlegelésekor az alábbiakat veszi figyelembe:

- i. a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei;
  - ii. a tagállamnak a harmadik országokkal kötött megállapodásaiból eredő, az adott harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei, amennyiben megfelelnek a közösségi jognak; valamint
  - iii. az adott eset és az érintett harmadik ország egyéb konkrét tényei és körülményei.
- (4) A szabályozó hatóság a határozatról haladéktalanul értesíti a Bizottságot, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt.

(5) A tagállamok előírják a szabályozó hatóság és/vagy a (3) bekezdés b) pontjában említett, kijelölt illetékes hatóság számára, hogy a tanúsításról szóló határozatnak a szabályozó hatóság általi elfogadását megelőzően az alábbiakra vonatkozó véleményt kérjen be a Bizottságtól:

- a) az érintett jogalany megfelel-e a 9. cikk követelményeinek; és
- b) a tanúsítás megadása nem veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát.

(6) A Bizottság az (5) bekezdésben említett kérelmet annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja. A kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül megküldi a véleményt a nemzeti szabályozó hatóság számára, vagy, amennyiben a kérelmet a kijelölt illetékes hatóság nyújtotta be, ez utóbbi hatóság számára.

Véleményének elkészítésekor a Bizottság kikérheti az Ügynökség, az érintett tagállam és az érdekelt felek véleményét. Abban az esetben, ha a Bizottság ilyen kérést tesz a kéthónapos időszak két hónappal meghosszabbodik.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(7) Annak értékelése során, hogy egy harmadik országból vagy harmadik országokból származó személy vagy személyek általi irányítás veszélyezteti-e a Közösség energiaellátásának biztonságát, a Bizottság az alábbiakat veszi figyelembe:

- a) az adott esetre és az érintett harmadik országra vagy harmadik országokra vonatkozó konkrét tények; és
- b) a Közösségnek a nemzetközi jogból – beleértve azokat az egy vagy több harmadik országgal kötött megállapodásokat, amelyeknek a Közösség részes fele, és amelyek foglalkoznak az ellátásbiztonság kérdéseivel – eredő, az adott harmadik ország vagy harmadik országok tekintetében fennálló jogai és kötelezettségei.

(8) A nemzeti szabályozó hatóság a (6) bekezdésben említett időszak lejártát követő két hónapon belül elfogadja a tanúsításra vonatkozó végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság a végleges határozat elfogadásakor a legteljesebb mértékben figyelembe veszi a Bizottság véleményét. A tagállamoknak mindenestre jogukban áll megtagadni a tanúsítást, ha a tanúsítás megadása veszélyezteti a Közösség energiaellátásának biztonságát. Ha valamely tagállam egy másik illetékes hatóságot jelölt ki a (3) bekezdés b) pontja szerinti értékelésre, előírhatja, hogy a nemzeti szabályozó hatóság ezen illetékes hatóság értékelésével összhangban fogadja el a végleges határozatát. A nemzeti szabályozó hatóság végleges határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(9) E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a közbiztonsághoz fűződő jogos érdekeik védelmében – a közösségi joggal összhangban – nemzeti törvényes ellenőrzést gyakoroljanak.

(10) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(11) Ez a cikk, a(3) bekezdés a) pontjának kivételével, azon tagállamokra is vonatkozik, amelyek a 44. cikk szerinti eltérést alkalmaznak.

12. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők feladatai

Minden átvitelrendszer-üzemeltető felelős a következőkért:

- biztosítja, hogy a hálózat hosszú távon képes legyen kielégíteni a villamos energia átvitelére vonatkozó ésszerű igényeket, a környezetvédelem kellő figyelembevételével, gazdaságos feltételekkel biztonságos, megbízható és hatékony átviteli rendszereket üzemeltet, tart karban és fejleszt;
- megfelelő átviteli kapacitásnak és a hálózat megbízhatóságának a biztosításával hozzájárul az ellátás biztonságának fenntartásához;
- szabályozza a hálózat villamos energia forgalmát, tekintetbe véve az összekapcsolt rendszerekkel folytatott energiacsereit is. Ennélfogva az átvitelrendszer-üzemeltető felelős azért, hogy a hálózat biztonságos, megbízható legyen, és hatékonyan üzemeljen, továbbá e vonatkozásban azért is, hogy biztosítsa az összes szükséges kiegészítő szolgáltatás rendelkezésre állását, amennyiben ez a rendelkezésre állás független az egyéb, a szóban forgó átviteli hálózathoz kapcsolódó átviteli hálózatoktól;
- elegendő információt nyújt azon hálózat rendszerüzemeltetőjének, amellyel hálózata kapcsolatban van, az összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony üzemeltetésének, összehangolt fejlesztésének és a hálózatok együttműködhetőségének biztosítása céljából;
- tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől; és
- ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre szükségük van a hálózathoz történő hatékony hozzáférés érdekében.

13. cikk

Független rendszerüzemeltető

(1) Amennyiben ...-án/-én (*) az átviteli rendszer vertikálisan integrált vállalkozás része, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a 9. cikk (1) bekezdését, és az átvitelrendszer-tulajdonos javaslatára független rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. Az ilyen kijelölést a Bizottságnak jóvá kell hagynia.

(2) A tagállamok csak akkor hagyhatnak jóvá és jelölhetnek ki független rendszerüzemeltetőt, ha:

- az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy megfelel a 9. cikk (1) bekezdése b), c) és d) pontjában foglalt követelményeknek;
- az üzemeltetőjelölt bizonyítja, hogy rendelkezik a 12. cikk szerinti feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrásokkal;
- az üzemeltetőjelölt kötelezettséget vállal arra, hogy megfelel a szabályozó hatóság által figyelemmel kísért, 10 éves hálózatfejlesztési tervnek;
- az átvitelrendszer-üzemeltető bizonyítja képességét az (5) bekezdés szerinti kötelezettségei teljesítésére. E célból benyújtja a jelölttel és minden más érintett jogalanyal kötendő szerződéses megállapodások tervezetét;
- az üzemeltetőjelölt bizonyítja képességét az .../2009/EK rendelet szerinti kötelezettségei teljesítésére, beleértve az átvitelrendszer-üzemeltetők európai és regionális szintű együttműködését.

(3) A tagállamok engedélyezik és független rendszerüzemeltetőnek jelölik ki azokat a vállalkozásokat, amelyekről a szabályozó hatóság tanúsítja, hogy megfelelnek a 11. cikk és a 13. cikk (2) bekezdése követelményeinek. A tanúsítás céljából az ezen irányelv 10. cikkében és az .../2009/EK rendelet 3. cikkében vagy az ezen irányelv 11. cikkében szereplő eljárás alkalmazandó.

(4) Minden független rendszerüzemeltető felelős a harmadik fél hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, beleértve a hozzáférési díjak, a szűk keresztmetszetek kezeléséért felszámított díjak és – az .../2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban – az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezési mechanizmus szerinti kifizetések beszedését is, továbbá felelős az átviteli rendszer üzemeltetéséért, karbantartásáért és fejlesztéséért, valamint annak biztosításáért, hogy a rendszer a beruházások tervezése révén hosszú távon képes legyen a kiszámítható kereslet kielégítésére. Az átviteli rendszer fejlesztése során a független rendszerüzemeltető felelős az új infrastruktúra tervezéséért (beleértve az engedélyezési eljárást), kiépítéséért és beüzemeléséért. E célból a független rendszerüzemeltető átvitelrendszer-üzemeltetőként tevékenykedik e fejezettel összhangban. Az átvitelrendszer-tulajdonos nem felelős sem a harmadik felek hozzáféréseinek engedélyezéséért és igazgatásáért, sem a beruházások megtervezéséért.

(*) Ezen irányelv hatálybalépésének dátuma.

(5) Ha a független rendszerüzemeltetőt kijelölték, az átviteli rendszer-tulajdonos:

- (a) minden lényeges együttműködést és támogatást megad a független rendszerüzemeltetőnek feladatai végrehajtásához, különös tekintettel minden lényegi információra;
  - (b) finanszírozza a független rendszerüzemeltető által tervbe vett és a szabályozó hatóság által jóváhagyott beruházásokat, vagy beleegyezik annak bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába. A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges. Az ilyen jóváhagyást megelőzően a szabályozó hatóság közös konzultál az átviteli rendszer-tulajdonossal és a többi érdekelt féllel;
  - (c) fedezetet biztosít a hálózati vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségekre, kivéve a független rendszerüzemeltető feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeket; és
  - (d) a hálózatbővítések finanszírozásának megkönnyítése érdekében biztosítékokat bocsát rendelkezésre, kivéve azon beruházásokat, amelyek esetében a b) ponttal összhangban beleegyezést adta a beruházás bármely érdekelt fél – akár a független rendszerüzemeltető – általi finanszírozásába.
- (6) A szabályozó hatósággal szoros együttműködésben az érintett nemzeti versenyhivatalt minden olyan hatáskörrel fel kell ruházni, amely szükséges ahhoz, hogy eredményesen figyelemmel tudja kísérni az átviteli rendszer-tulajdonos (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek teljesítését.

14. cikk

Az átviteli rendszer-üzemeltetők szétválasztása

- (1) A vertikálisan integrált vállalkozás részét képező átviteli rendszer-tulajdonosnak – ha kijelölésre került egy független rendszerüzemeltető – legalább jogi formájában, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie az átvitelhez nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől.
- (2) Az (1) bekezdésben említett átviteli rendszer-tulajdonosok függetlenségének biztosításához a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:
- (a) az átviteli rendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás azon szervezetében, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás és -ellátás napi üzemvitelért közvetve vagy közvetlenül felelős;
  - (b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az átviteli rendszer-tulajdonos igazgatásáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét; és
  - (c) az átviteli rendszer-tulajdonos megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon felügyeljék. A megfelelőségi

program meghatározza az alkalmazottaknak az e célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület a megtett intézkedésekről éves jelentést terjeszt a szabályozó hatóság elé, és ezt a jelentést nyilvánosságra hozza.

- (3) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el annak biztosítása érdekében, hogy az átviteli rendszer-tulajdonos teljes körűen és ténylegesen betartsa e cikk (2) bekezdését. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

15. cikk

A kapacitások teherelosztása és kiegyenlítése

- (1) A villamosenergia-ellátásra vonatkozó szerződéses kötelezettségek – köztük a versenytárgyalási dokumentációból származó kötelezettségek – sérelme nélkül az átviteli rendszer-üzemeltető – amennyiben ilyen feladatot is ellát – felelős a területén lévő termelőlétesítmények közötti teherelosztásért és a más rendszerekhez kapcsolódó rendszerösszekötők használatáért.
- (2) A termelőlétesítmények közötti teherelosztást és a rendszerösszekötők használatát olyan objektív, nyilvánosságra hozott követelményrendszer alapján kell meghatározni, amelyet a tagállam hagyhat jóvá, és amelyet megkülönböztetéstől mentesen alkalmaznak, biztosítva ezzel a belső villamosenergia-piac megfelelő működését. Ez a követelményrendszer számításba veszi a rendelkezésre álló termelőlétesítményekből és a rendszerösszekötőkön keresztül történő szállításhoz nyerhető villamos energia gazdasági elsőbbségét és a rendszer műszaki korlátait is.
- (3) Egy tagállam megkövetelheti a hálózat rendszerüzemeltetőjétől, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során adjon elsőbbséget a megújuló energiaforrást vagy hulladékot használó, esetleg a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő létesítményeknek.
- (4) Az ellátás biztonságának érdekében egy tagállam határozhat úgy, hogy a belföldi, primer energiahordozót használó termelőlétesítményeknek biztosítsanak elsőbbséget az érintett tagállamban felhasznált villamos energia előállításához naptári évenként szükséges teljes primer energia 15 %-át meg nem haladó mértékben.
- (5) A tagállamok megkövetelhetik az átviteli rendszer-üzemeltetőktől, hogy az átviteli hálózat – beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is – fenntartására és fejlesztésére vonatkozó minimumkövetelményeknek eleget tegyenek.
- (6) Az átviteli rendszer-üzemeltetők – amennyiben ezt a feladatot is ellájtják – átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzik be a hálózatuk veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által a villamosenergia-rendszer egyensúlyának fenntartása érdekében alkalmazott szabályoknak – beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréseért a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnak, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 36. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

16. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők és átvitelrendszer-tulajdonosok titoktartási kötelezettsége

(1) Minden átvitelrendszer-üzemeltető és minden átvitelrendszer-tulajdonos a 29. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzi az olyan, üzleti szempontból érzékeny információ titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenységük során hozzájut, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységével kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra. Különösen nem ad közre üzleti szempontból érzékeny információkat a társaság többi része számára, kivéve ha ez egy üzleti tranzakció végrehajtása miatt szükséges. Az információs szétválasztás szabályainak teljes körű betartatása érdekében a tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az átvitelrendszer-tulajdonos és a vállalkozás többi része ne használjon közös szolgáltatásokat, például közös jogi szolgáltatásokat, kivéve a kizárólag adminisztratív vagy informatikai jellegű feladatok esetében.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a kapcsolt vállalkozások villamosenergia-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élhetnek vissza a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során harmadik felektől szerzett, üzleti szempontból érzékeny információival.

V. FEJEZET

Független átvitelrendszer-üzemeltető

17. cikk

Eszközök, berendezések, személyzet és jogi személyiség

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendelkezniük kell minden olyan pénzügyi, műszaki, tárgyi és humán erőforrással, amely az ezen irányelv szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges, különösen:

- (a) a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez szükséges eszközök, ideértve az átviteli hálózatot is, az átvitelrendszer-üzemeltető tulajdonát képezik;
- (b) a villamosenergia-átviteli tevékenység végzéséhez – ideértve a vállalattal kapcsolatos valamennyi feladat ellátását – szük-

séges személyzetet az átvitelrendszer-üzemeltető foglalkoztatja;

- (c) tilos a vertikálisan integrált vállalkozás bármely egyéb részébe vagy részéből munkaerőt kölcsönözni vagy szolgáltatást nyújtani. Az átvitelrendszer-üzemeltető azonban szolgáltatásokat nyújthat a vertikálisan integrált vállalkozásnak, ameddig:

- (i) ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtása nem tesz hátrányos megkülönböztetést a rendszerhasználók között, az valamennyi rendszerhasználó számára azonos feltételekkel áll rendelkezésre, és a termelés vagy ellátás terén nem korlátozza, torzítja vagy akadályozza a versenyt; továbbá

- (ii) az ezeknek a szolgáltatásoknak a nyújtására vonatkozó feltételeket a szabályozó hatóság jóváhagyta;

- (d) a 20. cikk szerinti felügyeleti szerv döntéseinek sérelme nélkül a jövőbeli beruházási projekteket és/vagy a meglévő eszközök lecsereléséhez szükséges pénzügyi forrásokat a vertikálisan integrált vállalkozás az átvitelrendszer-üzemeltető megfelelő kérelmét követően kellő időben rendelkezésre bocsátja.

(2) A villamosenergia-átviteli tevékenység a 12. cikkben felsoroltakon kívül magában foglalja legalább az alábbi feladatokat:

- (a) az átvitelrendszer-üzemeltető képvisellete, valamint kapcsolattartás a harmadik felekkel és a szabályozó hatóságokkal;

- (b) az átvitelrendszer-üzemeltető képvisellete a villamosenergia-piacon az átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózatán belül (villamosenergia-piaci ENTSO);

- (c) megkülönböztetés-mentes hozzáférés engedélyezése és igazgatása harmadik felek részére, a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai számára;

- (d) az átviteli rendszerrel kapcsolatos valamennyi díj beszedése, ideértve a hozzáférési díjakat, a kiegészítő szolgáltatásokért, mint például a szolgáltatások vásárlásáért felszámolt kiegyenlítő díjakat (kiegyenlítő díjak, energiakompensáció);

- (e) biztonságos, hatékony és gazdaságos átviteli rendszer üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése.

- (f) beruházástervezés, amely biztosítja, hogy a rendszer hosszú távon meg tudjon felelni az ésszerű keresletnek, és amely szavatolja az ellátás biztonságát;

- (g) megfelelő közös vállalkozások létrehozása, többek között egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltetővel, és más megfelelő szereplőkkel, villamosenergia-tőzsdék létrehozása, regionális piacok kialakításának vagy a liberalizációs folyamat megkönnyítésének céljával; és

- (h) a vállalattal kapcsolatos valamennyi szolgáltatás, ideértve a jogi, a könyvviteli és az informatikai szolgáltatásokat is.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a 68/151/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ 1. cikkében említett korlátolt felelősségű társaság jogi formájában szerveződnek.

⁽¹⁾ A Tanács első irányelve (1968. március 9.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 65., 1968.3.14., 8. o.).

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető vállalati jogi személyiségében, kommunikációjában, márkajelzésében és telephelyein nem kelt zavart a vertikálisan integrált vállalkozás vagy annak valamely része különálló jogi személyisége tekintetében.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltető az informatikai rendszereit vagy berendezéseit, fizikai létesítményeit és biztonságos hozzáférési rendszereit nem osztja meg a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen más tagjával sem, továbbá az informatikai rendszerekre vagy berendezésekre és a biztonságos hozzáférési rendszerekre vonatkozóan nem alkalmazhatja ugyanazokat a tanácsadókat vagy külső vállalkozókat.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltető számviteli ellenőrzését a vertikálisan integrált vállalatot vagy annak bármely részét ellenőrző könyvvizsgálótól eltérő könyvvizsgáló végzi.

18. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltető függetlensége

(1) A 20. cikk szerinti felügyeleti szerv határozatainak sérelme nélkül az átvitelrendszer-üzemeltetőnek:

a) az üzemeltetéshez, karbantartáshoz vagy az átviteli rendszer-fejlesztéséhez szükséges eszközök tekintetében tényleges döntéshozatali jogokkal kell rendelkeznie, függetlenül a vertikálisan integrált vállalkozástól; és

b) jogában áll, hogy a tőkepiacon – különösen hitelfelvétel és tőkeemelés révén – pénzeszközöket teremtsen.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltető mindenkor gondoskodik arról, hogy az átviteli tevékenység megfelelő és hatékony módon történő végzéséhez szükséges erőforrások a rendelkezésére álljanak, továbbá létrehoz egy hatékony, biztonságos és gazdaságos átviteli rendszert és karbantartja azt.

(3) A vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalatai sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkeznek részesedéssel az átvitelrendszer-üzemeltetőben. Az átvitelrendszer-üzemeltető sem közvetlen, sem közvetett módon nem rendelkezik részesedéssel a vertikálisan integrált vállalkozás termelési vagy ellátási feladatot végző leányvállalataiban, és nem részesedik az e leányvállalatoktól származó osztalékból vagy egyéb pénzügyi előnyből.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető általános irányítási struktúrája és vállalati alapszabálya biztosítja az átvitelrendszer-üzemeltető e fejezetnek megfelelő tényleges függetlenségét. A vertikálisan integrált vállalkozás sem közvetlenül, sem közvetetten nem határozza meg az átvitelrendszer-üzemeltető versenymagatartását az átvitelrendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatiirányítással kapcsolatban, vagy a 22. cikk szerint kidolgozott 10 éves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatban.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a 12. cikkben és az ezen irányelv 17. cikk (2) bekezdésében említett feladataik, valamint az .../2009/EK rendelet 14., 15. és 16. cikke szerinti kötelezettségeik teljesítése során nem alkalmaznak megkülönböztetést a különböző személyek vagy jogalanyok tekintetében, továbbá a termelés és az ellátás terén nem korlátozzák, torzítják vagy akadályozzák a versenyt.

(6) A vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltető által a vertikálisan integrált vállalkozás számára nyújtott kölcsönöket is, megfelelnek a piaci feltételeknek. Az átvitelrendszer-üzemeltető részletes nyilvántartást vezet e kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról, és azokat a szabályozó hatóság kérésére rendelkezésre bocsátja.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltető a vertikálisan integrált vállalkozással kötött minden kereskedelmi és pénzügyi megállapodást jóváhagyásra benyújt a szabályozó hatóságnak.

(8) Az átvitelrendszer-üzemeltető tájékoztatja a szabályozó hatóságot a 17. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a jövőbeli beruházási projektek és/vagy a meglévő eszközök lecserélése céljára rendelkezésre álló pénzügyi forrásokról.

(9) A vertikálisan integrált vállalkozás tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely az átvitelrendszer-üzemeltetőt akadályozza vagy hátráltatja az e fejezetben említett kötelezettségeinek teljesítésében, és nem követeli meg az átvitelrendszer-üzemeltetőtől, hogy e kötelezettségek teljesítése során engedélyt kérjen a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(10) A vállalkozásokat, amelyekkel kapcsolatban a szabályozó hatóság tanúsította, hogy megfelelnek az e fejezetben foglalt követelményeknek, az érintett tagállam engedélyezi és átvitelrendszer-üzemeltetővé jelöli ki. Az ezen irányelv 10. cikkében és a .../2009/EK rendelet 3. cikkében, vagy az ezen irányelv 11. cikkében említett tanúsítási eljárást kell alkalmazni.

19. cikk

A személyzet függetlensége és az átvitelrendszer-üzemeltető irányítása

(1) A kinevezésekkel, meghosszabbításokkal és munkafeltételekkel – ideértve az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak javadalmazását és hivatali idejük megszűnését is – kapcsolatos határozatokat az átvitelrendszer-üzemeltető 20. cikkel összhangban kijelölt felügyeleti szerve hozza.

(2) A felügyeleti szerv által az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséért felelős személlyé és/vagy igazgatási szerveinek tagjává való kinevezésre jelölt személyek személyazonosságáról, a hivatali idejüket szabályozó feltételekről, hivatali idejük tartamáról és megszűnéséről, valamint a hivatali idejük megszüntetésére vonatkozó bármely javasolt határozat indokairól értesíteni kell a szabályozó hatóságot. Ezek a feltételek és az (1) bekezdésben említett határozatok kizárólag akkor emelkednek kötelező erőre, ha a szabályozó hatóság az értesítést követő három héten belül nem emelt ellenük kifogást.

A szabályozó hatóság kifogást emelhet az (1) bekezdésben említett határozatok ellen, ha:

a) kétségei merülnek fel az irányításért felelős személlyé és/vagy az igazgatási szervek tagjává való kinevezésre jelölt személy szakmai függetlenségével kapcsolatban; vagy

b) a megbízás idő előtti megszűnése esetén kétség merül fel az idő előtti megszűnés indokolásával kapcsolatban.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek és/vagy igazgatási szerveinek tagjai esetében, akikre ez az albekezdés vonatkozik, a kinevezést megelőző három éves időszakban az átvitelrendszer-üzemeltetőkön kívül sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen szakmai beosztás vagy felelősség, érdek vagy üzleti kapcsolat nem állhat fenn a vertikálisan integrált vállalkozással vagy annak bármely részével vagy annak irányító részvényeseivel.

Az első albekezdés az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak a többségére alkalmazandó.

Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős azon személyek és/vagy igazgatási szerveinek azon tagjai, akikre az első albekezdés nem vonatkozik, a kinevezésüket megelőző legalább hathónapos időszakban semmilyen irányítási vagy más hasonló tevékenységet nem végezhetnek a vertikálisan integrált vállalkozásban.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak sem közvetve, sem közvetlenül semmilyen egyéb szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk nem lehet a vertikálisan integrált vállalkozás más részeivel vagy annak irányító részvényeseivel.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak, valamint alkalmazottainak az átvitelrendszer-üzemeltetőkön kívül sem közvetve, sem közvetlenül nem fűződhet érdeke a vertikálisan integrált vállalkozás egyetlen részéhez sem, és attól semmilyen pénzügyi előnyhöz nem juthat. Javadalmazásuk nem függ a vertikálisan integrált vállalkozásnak az átvitelrendszer-üzemeltetőtől eltérő tevékenységeitől vagy eredményeitől.

(6) Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek és/vagy igazgatási szervei tagjai által a hivatali idejük lejárta előtti megszűnése miatt benyújtott panaszok tekintetében a szabályozó hatóság előtti tényleges jogorvoslati jogot kell biztosítani.

(7) Az átvitelrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyeknek és/vagy igazgatási szervei tagjainak hivatali idejük megszűnését követően legalább négy évig az átvitelrendszer-üzemeltetőt kivéve nem lehet szakmai beosztásuk vagy felelősségük, érdekük vagy üzleti kapcsolatuk a vertikálisan integrált vállalkozás semmilyen részével vagy annak irányító részvényeseivel.

(8) A (3) bekezdés második albekezdését és a (7) bekezdést alkalmazni kell az átvitelrendszer-üzemeltető ügyvezetéséhez tartozó személyek, és az annak a hálózat üzemeltetésére, karbantartására vagy fejlesztésére vonatkozó kérdésekben közvetlenül jelentést tevő valamennyi személyre

20. cikk

Felügyeleti szerv

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető felügyeleti szervvel rendelkezik, amely felel az átvitelrendszer-üzemeltető részvényesei

eszközeinek értékére esetlegesen jelentős hatást gyakoroló határozatok, különösen az éves, valamint a hosszabb távra szóló pénzügyi terv jóváhagyására, az átvitelrendszer-üzemeltető eladósodási szintjére, valamint a részvényesek között elosztott osztalék összegére vonatkozó határozatok meghozataláért. Nem tartoznak a felügyeleti szerv hatáskörébe az átvitelrendszer-üzemeltető napi tevékenységeivel és a hálózatirányítással, és a 22. cikk szerint kidolgozott 10 éves hálózatfejlesztési terv előkészítéséhez szükséges tevékenységekkel kapcsolatos határozatok.

(2) A felügyeleti szerv a vertikálisan integrált vállalkozást képviselő tagokból, a külső részvényeseket képviselő tagokból, valamint amennyiben az érintett tagállam jogszabályai úgy rendelkeznek, az egyéb érdekelt feleket, például az átvitelrendszer-üzemeltető alkalmazottait képviselő tagokból áll.

(3) A 19. cikk (2) bekezdésének első albekezdése, a 19. cikk (3) bekezdésének első albekezdése és a 19. cikk (4)–(7) bekezdése alkalmazandó legalább a felügyeleti szerv tagjainak felénél egy fővel kevesebb tagra.

A 19. cikk (2) bekezdése második albekezdésének a) alpontja a felügyeleti szerv valamennyi tagjára alkalmazandó.

21. cikk

Megfelelőségi program és a megfelelésért felelős tisztviselő

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők megfeleléségi programot állítsanak össze és hajtsanak végre, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a programnak való megfelelést megfelelő módon ellenőrizzék. A megfelelési program meghatározza az alkalmazottaknak az e célok megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A programot a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia. A nemzeti szabályozó hatáskörének sérelme nélkül a programnak való megfelelés független ellenőrzését a megfelelésért felelős tisztviselő végzi.

(2) A megfelelésért felelős tisztviselőt a felügyeleti szerv nevez ki. A megfelelésért felelős tisztviselő lehet természetes vagy jogi személy. A megfelelésért felelős tisztviselőre a 19. cikk (2)–(7) bekezdését kell alkalmazni. A szabályozó hatóság a függetlenség vagy a szakmai képesség hiánya miatt kifogást emelhet a megfelelésért felelős tisztviselő kinevezése ellen.

(3) A megfelelésért felelős tisztviselő feladatai a következők:

- a) a megfelelési program végrehajtásának figyelemmel kísérése;
- b) a megfelelési program végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket meghatározó éves jelentés kidolgozása, valamint e jelentés benyújtása a szabályozó hatóságnak;
- c) jelentéstétel a felügyeleti szerv felé, valamint ajánlások készítése a megfelelési programról és annak végrehajtásáról;
- d) a szabályozó hatóság értesítése a megfeleléségi program végrehajtása tekintetében tapasztalt jelentős hiányosságokról; és

e) jelentéstétel a szabályozó hatóság felé a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti mindenféle kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokról.

(4) A megfelelésért felelős tisztviselő a szabályozó hatóság részére benyújtja a beruházási tervre vagy a hálózatban megvalósítandó egyedi beruházásokra vonatkozó határozati javaslatokat. Ezt legkésőbb akkor kell megtennie, amikor az átvitelrendszer-üzemeltető irányítási és/vagy illetékes igazgatási szerve benyújtja azokat a felügyeleti szervnek.

(5) Ha a vertikálisan integrált vállalkozás akár a közgyűlésben, akár a kijelölt felügyeleti szerv tagjainak szavazata révén megakadályozta egy határozat elfogadását, aminek eredményeképpen megakadályozott vagy elhalasztott egy a hálózatban megvalósítandó beruházást, a megfelelésért felelős tisztviselő erről jelentést tesz a szabályozó hatóságnak.

(6) A megfelelésért felelős tisztviselő megbízatásának feltételeit, illetve foglalkoztatásának feltételeit a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia, és biztosítania kell a megfelelésért felelős tisztviselő függetlenségét.

(7) A megfelelésért felelős tisztviselő rendszeresen jelentést tesz, akár írásban, akár szóban, a szabályozó hatóságnak, és joga van ahhoz, hogy akár írásban, akár szóban rendszeresen jelentést tegyen az átvitelrendszer-üzemeltető felügyeleti szervének.

(8) A megfelelésért felelős tisztviselő részt vehet az átvitelrendszer-üzemeltető irányítási vagy igazgatási szerveinek valamennyi ülésén, valamint a felügyeleti szerv és a közgyűlés ülésein is. A megfelelésért felelős tisztviselő részt vesz az alábbi témákkal foglalkozó valamennyi ülésen.

a) a hálózati hozzáférés feltételei az .../2009/EK rendeletben meghatározottak szerint, különös tekintettel a tarifákra, a harmadik felek részére nyújtott hozzáférési szolgáltatásokra, a kapacitásallokációra, a szűk keresztmetszetek kezelésére, az átláthatóságra, az egyensúly fenntartására és a másodlagos piacokra;

b) az átviteli hálózat üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése érdekében vállalt projektek, ideértve a rendszerösszekötéssel és csatlakozással kapcsolatos beruházásokat is;

c) az átviteli rendszer üzemeltetéséhez szükséges energiavásárlás vagy eladás.

(9) A megfelelésért felelős tisztviselő figyelemmel kíséri, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető megfelel-e a 16. cikknek.

(10) A megfelelésért felelős tisztviselő hozzáfér valamennyi releváns adathoz, valamint az átvitelrendszer-üzemeltető irodáihoz és a feladata elvégzéséhez szükséges valamennyi információhoz.

(11) A szabályozó hatóság előzetes jóváhagyását követően a felügyeleti szerv felmentheti a megfelelésért felelős tisztviselőt.

(12) A megfelelésért felelős tisztviselő előzetes bejelentés nélkül hozzáféréssel rendelkezik az átvitelrendszer-üzemeltető irodáihoz.

22. cikk

Hálózatfejlesztés és a beruházási döntések hozatalának hatásköre

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető – az érintett felekkel folytatott konzultációt követően – minden évben 10 éves hálózatfejlesztési tervet nyújt be a szabályozó hatóságnak, a meglévő és az előre jelzett kínálat és kereslet alapján. A terv hatékony intézkedéseket tartalmaz a rendszer megfelelőségének, valamint az ellátás biztonságának szavatolása érdekében.

(2) A 10 éves hálózatfejlesztési terv különösen:

a) jelzi a piaci résztvevők számára azokat a főbb átviteli infrastruktúrákat, amelyeket a következő 10 évben meg kell építeni vagy fejleszteni kell;

b) tartalmazza az összes olyan beruházást, amelyről már döntés született, és meghatározza azokat az új beruházásokat, amelyeket a következő három évben kell megvalósítani; és

c) időkeretet ír elő valamennyi beruházási projekt tekintetében.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető a 10 éves hálózatfejlesztési terv kidolgozásakor ésszerű feltételezéseket tesz a villamosenergia-termelés, -ellátás és -fogyasztás, valamint a más országokkal folytatott villamosenergia-csere alakulását illetően, figyelembe véve a regionális és a közösségi szintű hálózatokra vonatkozó beruházási terveket.

(4) A szabályozó hatóság a 10 éves hálózatfejlesztési tervről nyílt és átlátható módon konzultál valamennyi tényleges vagy potenciális rendszerhasználóval. A magukat potenciális rendszerhasználónak valló személyektől vagy vállalkozásoktól megkövetelheti ezen állításuk alátámasztását. A szabályozó hatóság közlésezi a konzultációs folyamat eredményeit, különösen az esetleges beruházási igényeket.

(5) A szabályozó hatóság megvizsgálja, hogy a 10 éves hálózatfejlesztési terv felöleli-e a konzultációs folyamat során azonosított valamennyi beruházási igényt, valamint hogy a terv összhangban áll-e az .../2009/EK rendelet 8. cikkének (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező érvényű, 10 évre szóló, az egész Közösségre kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel. Amennyiben bármilyen kétség felmerül a 10 évre szóló, az egész Közösségre kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel való összhanggal kapcsolatban, a szabályozó hatóság konzultál az Ügynökséggel. A szabályozó hatóság megkövetelheti az átvitelrendszer-üzemeltetőtől a terv módosítását.

(6) A szabályozó hatóság figyelemmel kíséri és értékeli a 10 éves hálózatfejlesztési terv megvalósítását.

(7) Abban az esetben, ha az átvitelrendszer-üzemeltető nem hajt végre egy, a tízéves hálózatfejlesztési terv értelmében a következő három évben megvalósítandó beruházást, a tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóság – a szóban forgó beruházás megvalósítását biztosítandó, amennyiben a legutóbbi 10 éves hálózatfejlesztési terv alapján az még indokolt – köteles legyen meghozni a következő intézkedések közül legalább egyet, kivéve, ha a beruházás végrehajtása az üzemeltetőn kívül álló, kényszerítő okok miatt hiúsul meg:

a) a szóban forgó beruházások végrehajtásának megkövetelése az átvitelrendszer-üzemeltetőtől;

- b) a szóban forgó beruházás tekintetében bármely beruházó előtt nyitva álló versenytárgyalási eljárás szervezése; vagy
- c) az átvitelrendszer-üzemeltető arra kötelezése, hogy fogadjon el tőkeemelést a szükséges beruházások finanszírozásához, valamint hogy engedélyezze független beruházók részvételét a tőkében.

Ha a szabályozó hatóság élt az első albekezdés b) pontja szerinti hatáskörével, az átvitelrendszer-üzemeltetőt kötelezheti az alábbiak közül egy vagy többnek az elfogadására:

- a) harmadik fél általi finanszírozás;
- b) harmadik fél általi tervezés;
- c) az érintett új eszközök általa történő megépítése;
- d) az érintett új eszközök általa történő üzemeltetése.

Az átvitelrendszer-üzemeltető biztosítja a beruházók számára a beruházás megvalósításához szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja az átviteli hálózathoz, és – általánosságban – minden tőle telhető erőfeszítést megtesz a beruházási projekt végrehajtásának megkönnyítésére.

A vonatkozó pénzügyi megállapodásokhoz a szabályozó hatóság jóváhagyása szükséges.

(8) Ha a szabályozó hatóság élt a (7) bekezdés első albekezdése szerinti hatáskörével, a szóban forgó beruházások költségeire a releváns tarifaszabályozások vonatkoznak.

23. cikk

Az új erőművek átviteli rendszerhez való csatlakoztatásával kapcsolatos döntéshozatali hatáskörök

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltető átlátható és hatékony eljárásokat hoz létre és tesz közzé az új erőművek átviteli rendszerhez való megkülönböztetésmentes csatlakoztatása tekintetében. Ezeke az eljárásokat a nemzeti szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy a rendelkezésre álló hálózati kapacitások esetleges jövőbeni korlátaira – mint például az átviteli rendszer távoli részében előforduló szűk keresztmetszetre – hivatkozva visszautasítsa egy új erőmű csatlakoztatását. Az átvitelrendszer-üzemeltető megadja a szükséges tájékoztatást.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltető nem jogosult arra, hogy arra hivatkozva visszautasítson egy új csatlakozási pontot, hogy az új csatlakozás miatt járulékos költségek keletkeznek az új csatlakozási pont közelében lévő rendszeremlék szükséges kapacitásnövelése miatt.

VI. FEJEZET

Az elosztóhálózat üzemeltetése

24. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztóhálózatot tulajdonló vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megál-

lapított időtartamra szóloán egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 25., 26. és 27. cikkben foglaltakat.

25. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

(1) Az elosztórendszer-üzemeltető biztonságos, megbízható és hatékony villamosenergia-elosztó rendszert tart fenn területén, a környezetvédelmi szempontok kellő figyelembevételével.

(2) Minden esetben tartózkodik a megkülönböztető bánásmódtól a rendszerhasználókkal vagy azok csoportjaival szemben, különösen a saját kapcsolt vállalkozásai javára.

(3) Az elosztórendszer-üzemeltető a rendszerhasználókat megfelelő módon tájékoztatja annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a hálózathoz.

(4) Egy tagállam megkövetelheti az elosztórendszer-üzemeltetőtől, hogy a termelőlétesítmények teherelosztása során adjon elsőbbséget a megújuló energiaforrást vagy hulladékot használó, esetleg a kapcsolt hő- és villamos energiát termelő termelőlétesítményeknek.

(5) Minden elosztórendszer-üzemeltető – amennyiben ezt a feladatot is ellátja – átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján szerzi be a hálózatuk veszteségeit fedező energiát és a tartalék kapacitást. Ez a követelmény nem sérti a 2002. január 1-je előtt kötött szerződések alapján vásárolt villamos energia felhasználását.

(6) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel az elosztóhálózat egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében alkalmazott szabályoknak – beleértve a villamos energia egyensúlytól való eltéréseért a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. Az elosztórendszer-üzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 36. cikk (6) bekezdése értelmében megkülönböztetéstől mentes és költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

(7) Az elosztóhálózat fejlesztésének tervezésekor az elosztórendszer-üzemeltetőnek a villamosenergia-kapacitás fejlesztésénél vagy kiváltásánál az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozási intézkedést és/vagy a decentralizált termelőlétesítményeket kell figyelembe vennie.

26. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább jogi formájában, szervezeti, valamint döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer-üzemeltető eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti követelményeken túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:

- a) az elosztórendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek nem vehetnek részt az integrált villamosenergia-ipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a villamosenergia-termelés, -elosztás vagy -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztórendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) az elosztórendszer-üzemeltető tényleges, a vertikálisan integrált villamosenergia-ipari vállalkozástól független döntéshozatali jogkörrel rendelkezik a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. E feladatok teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell az ehhez szükséges humán, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal. Ez nem akadályozhatja a megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 36. cikk (6) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatosan utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket; és
- d) az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A megfelelőségi program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület, az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, azt nyilvánosságra hozza, és eljuttatja a 34. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz. Az elosztórendszer-üzemeltető megfelelésért felelős tisztviselője teljesen független, és feladata teljesítése érdekében az elosztórendszer-üzemeltető és kapcsolt vállalkozásai minden szükséges információjához hozzáférhet.

(3) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás részét alkotja, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy tevékenységeit figyelemmel kísérik azért, hogy az elosztórendszer-üzemeltető a vertikális integrációt ne használhassa ki a verseny torzítására. A vertikálisan integrált elosztórendszer-üzemeltetők kommunikációjukban és a márkaépítés során nem kelthetnek zavart a vertikálisan integrált vállalkozás ellátó ágának különállósága tekintetében.

(4) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1), (2) és (3) bekezdést azokra az integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót vagy kis, szigetüzemben működő rendszert látnak el.

27. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége

A 29. cikk vagy bármely, információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül az elosztórendszer-üzemeltető megőrzi azoknak az üzleti szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenysége során hozzájut, és megakadályozza, hogy a saját tevékenységgel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

28. cikk

A kombináltrendszer-üzemeltető

A 26. cikk (1) bekezdése nem akadályozhatja meg, hogy a villamos energia átvitelét és elosztását kombináltrendszer-üzemeltető működtesse, ha ez az üzemeltető megfelel a 9. cikk (1) bekezdése vagy a 13. és a 14. cikk vagy az V. fejezet rendelkezéseinek, vagy a 44. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozik.

VII. FEJEZET

A számvitel szétválasztása és átláthatósága

29. cikk

A számvitelbe való betekintés joga

(1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt, illetékes hatóságnak – beleértve a 34. cikkben említett szabályozó hatóságokat – a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelébe a 30. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A tagállamok vagy bármely, általuk kijelölt, illetékes hatóság – beleértve a szabályozó hatóságokat is – megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok rendelkezhetnek ezeknek az információknak a felfedéséről, ha ez az illetékes hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

30. cikk

Számviteli szétválasztás

(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások számvitelüket a (2) és (3) bekezdésnek megfelelően végezzék.

(2) A villamosenergia-ipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és jogi formájuktól függetlenül a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja (*) alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EK negyedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ értelmében elfogadott, a korlátozott felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat.

Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják.

(3) A villamosenergia-ipari vállalkozások belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek az átviteli és elosztási tevékenységük mindegyikéről, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinanszírozás és a versenytorzulás elkerülése céljából. Elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – az átvitelhez vagy elosztáshoz nem kapcsolódó, egyéb villamosenergia-ipari tevékenységeikről is. 2007. július 1-jéig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított felhasználóknak nyújtott ellátási tevékenységről. Az elszámolásokban részletezni kell az átviteli vagy elosztóhálózat tulajdonlásából származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem villamosenergia-ipari tevékenységekről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.

(4) A (2) bekezdésben említett auditálásnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinanszírozás elkerülésének igazolására.

VIII. FEJEZET

A hálózati hozzáférés szervezése

31. cikk

Harmadik fél hozzáférése

(1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben egy harmadik fél átviteli és elosztóhálózathoz való hozzáférést közzétett, minden feljogosított felhasználóra vonatkozó tarifák alapján teszik lehetővé, objektív kritériumok alapján, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül. A tagállamok biztosítják, hogy ezeket a tarifákat, illetve a számításukhoz alkalmazott módszereket a 36. cikknek megfelelően hatálybalépésük előtt jóváhagyják; továbbá, hogy ezeket a tarifákat, illetve – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közzétegyék.

(2) Az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető megtagadhatja a hálózati hozzáférést, ha nem áll rendelkezésre a szükséges kapacitás. A megtagadást kellőképpen megalapozott indokokkal kell alátámasztani, különös tekintettel a 3. cikkre. Megtagadás esetén és adott esetben a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az átviteli- vagy az elosztórendszer-üzemeltető érdemi információt nyújtson azokról az intézkedésekről,

(*) A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 222., 1978.8.14., 11. o.

amelyek a hálózat megerősítéséhez szükségesek lennének. Az információt kérő féltől az információnyújtás költségeinek megfelelő, méltányos díj kérhető.

32. cikk

Piacnyitás és viszonyosság

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított felhasználókba beletartoznak:

a) 2004. július 1-jéig a 96/92/EK irányelv 19. cikkének (1)–(3) bekezdésében meghatározott feljogosított felhasználók. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik az ezen feljogosított felhasználók meghatározására vonatkozó szempontokat;

b) 2004. július 1-jétől minden háztartási felhasználó;

c) 2007. július 1-jétől minden felhasználó.

(2) A villamosenergia-piacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:

a) nem tiltható meg ellátási szerződés kötése egy másik tagállam hálózatában lévő feljogosított felhasználóval, ha a felhasználó mindkét érintett hálózatban feljogosított felhasználónak minősül; és

b) amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó felhasználó csupán az egyik hálózatban minősül feljogosított felhasználónak, a Bizottság, a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy adja meg a kért ellátást azon tagállam kérésére, amelyikben a feljogosított felhasználó székhelye található.

33. cikk

Közvetlen vezetékek

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:

a) a területükön székhellyel rendelkező, összes villamosenergia-termelőnek és villamosenergia-ellátó vállalkozásnak azt, hogy közvetlen vezetéken keresztül lássa el villamos energiával saját létesítményeit, leányvállalatait és feljogosított felhasználóit;

b) a területükön található feljogosított felhasználók számára, hogy termelő- vagy ellátóvállalkozások közvetlen vezetéken keresztül láthassák el őket.

(2) A tagállamok meghatározzák azokat a követelményeket, amelyek alapján a területükön közvetlen vezetékek építésére az engedélyeket megadják. Ezeknek a követelményeknek objektívnek és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében említett módon, közvetlen vezetéken nyújtott villamosenergia-ellátás lehetősége nem befolyásolja a 31. cikkkel összhangban álló villamosenergia-ellátási szerződések megkötésének lehetőségét.

(4) A tagállamok engedélyt bocsátanak ki közvetlen vezeték építésére az esettől függően akár a 31. cikk alapján hálózati hozzáférés megtagadása esetén, akár a 36. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.

(5) A tagállamok megtagadhatják közvetlen vezeték építésének engedélyezését, ha az engedély megadása a 3. cikk rendelkezéseit sértené. Az engedély megadása csak kellőképpen megindokolható érvek alapján tagadható meg.

IX. FEJEZET

Nemzeti szabályozó hatóságok

34. cikk

A szabályozó hatóságok kijelölése és függetlensége

(1) Nemzeti szinten minden tagállam kijelöl egy-egy nemzeti szabályozó hatóságot.

(2) Az e cikk (1) bekezdése nem érinti szabályozó hatóságok regionális szinten történő kijelölését egyes tagállamokban, feltéve, hogy .../2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsában a közösségi szintű képviseletet és kapcsolattartást az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő látja el.

(3) Az e cikk (1) bekezdésétől eltérve a tagállam szabályozó hatóságokat jelölhet ki olyan, földrajzilag elszigetelt régiókban található kisebb rendszerek tekintetében, amelyeknek a 2008. évi fogasztása kevesebb mint 3 %-át adja azon tagállam fogasztásának, amelynek a részét képezik. Ez az eltérés nem érinti azt, hogy az Ügynökségen belüli szabályozók tanácsába a közösségi szintű képviselet és kapcsolattartás ellátására .../2009/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésével összhangban az adott tagállam részéről egyetlen rangidős képviselő nevezhető ki.

(4) A tagállamok szavatolják a szabályozó hatóság függetlenségét, és biztosítják, hogy az részrehajlás nélkül és átlátható módon gyakorolja hatásköreit. E célból a tagállam biztosítja, hogy az ezen irányelv és a kapcsolódó jogszabályok által ráruházott szabályozói feladat végrehajtása során a szabályozó hatóság:

- a) jogilag elkülönüljön és funkcionálisan független legyen bármely más köz- vagy magánjogi jogalanytól;
- b) garantálja, hogy személyzete és az irányításáért felelős személyek:
  - i. minden piaci érdektől függetlenül tevékenykedjenek; és
  - ii. szabályozói feladataik végrehajtása során ne kérjenek vagy fogadjanak el közvetlen utasítást semmilyen kormánytól vagy egyéb köz- vagy magánjogi jogalanytól. Ez a követelmény nem érinti az adott esetben a többi érintett nemzeti hatósággal folytatott szoros együttműködést, illetve a kormány által kibocsátott általános politikai iránymutatásokat, amennyiben azok nem kapcsolódnak a 36. cikk szerinti szabályozói hatáskörökhöz és feladatokhoz.

(5) A szabályozó hatóság függetlenségének védelme érdekében a tagállamok különösen ügyelnek arra, hogy:

- a) a szabályozó hatóság bármely politikai szervtől függetlenül önálló döntéseket hozhasson, a költségvetés végrehajtásában önállósággal rendelkezzen, továbbá megfelelő humán és pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésére feladatai végrehajtásához;
- b) a szabályozó hatóság felső vezetésének kinevezése legalább öt éves időtartamra szóljon, amely időtartam alatt a vezetőség csak akkor menthető fel hivatalából, ha már nem teljesíti az e cikkben meghatározott feltételeket, vagy ha a nemzeti jog értelmében súlyos kötelességszegést követ el.

35. cikk

A szabályozó hatóság általános célkitűzései

Az ezen irányelvben meghatározott szabályozói feladatok végrehajtása során a szabályozó hatóság a 36. cikkben megállapított feladatai és hatáskörei keretében minden indokolt lépést megtesz a következő célkitűzések megvalósítása érdekében, intenzív konzultációt folytatva adott esetben az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal, azok illetékességének sérelme nélkül:

- a) versenyképes, biztonságos és környezetileg fenntartható belső villamosenergia-piac elősegítése a Közösségen belül, szoros együttműködésben az Ügynökséggel, más tagállamok szabályozó hatóságaival és a Bizottsággal, valamint a Közösség valamennyi felhasználójára és ellátójára kiterjedő tényleges piacnyitás;
- b) versenyképes és megfelelően működő regionális piacok kialakítása a Közösségen belül, az a) pontban említett célkitűzés megvalósítása céljából;
- c) a tagállamok közötti villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó korlátozások eltörlése, beleértve a megfelelő, határokon átnyúló átviteli kapacitásoknak a kereslet kielégítése és a nemzeti piacok integrációjának fokozása érdekében történő fejlesztését, ami megkönnyítheti a villamos energiának az egész Közösségben való áramlását;
- d) biztonságos, megbízható és hatékony, megkülönböztetéstől mentes rendszerek fejlesztésének, valamint a rendszer megfelelőségének elősegítése;
- e) az új termelőkapacitások hálózati hozzáféréseinek megkönnyítése, különösen az új piaci szereplők piaci hozzáférést esetleg akadályozó tényezők eltávolítása;
- f) annak biztosítása, hogy a rendszerüzemeltetők és a rendszerfelhasználók megfelelő – mind rövid, mind hosszú távú – ösztönzőket kapjanak a rendszerteljesítmény hatékonyságának növelésére és a piaci integráció elősegítésére;
- g) a saját nemzeti piac hatékony működésének biztosítása, valamint a tényleges verseny és a fogyasztóvédelem elősegítése;
- h) hozzájárulás a villamosenergia-ellátásnak mint egyetemes szolgáltatásnak és közszolgáltatásnak a magas színvonalához, a rászoruló felhasználók védelméhez és az I. mellékletben meghatározott fogyasztóvédelmi intézkedések eredményességéhez.

36. cikk

A szabályozó hatóság feladatai és hatáskörei

- (1) A szabályozó hatóság feladatai a következők:
- a) annak biztosítása, hogy az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők, továbbá adott esetben a rendszertulajdonosok, valamint a villamosenergia-ipari vállalkozások teljesítsék az ezen irányelv és más közösségi jogszabályok szerinti kötelezettségeiket, beleértve a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatosakat is;
  - b) a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatban együttműködés az érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy hatóságaival;
  - c) az Ügynökség és a Bizottság minden vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatának betartása és végrehajtása;
  - d) éves jelentés készítése a tagállamok érintett hatóságai, az Ügynökség és a Bizottság részére saját tevékenységéről és feladatai végrehajtásáról. Az ilyen jelentéseknek az e cikkben felsorolt minden egyes feladat tekintetében be kell számolniuk a megtett lépésekről és az elért eredményekről;
  - e) annak biztosítása, hogy az átviteli, az elosztási és az ellátási tevékenységek között ne legyen keresztfinanszírozás;
  - f) az átvitelrendszer-üzemeltetők beruházási terveinek figyelemmel kísérése, és azoknak az éves jelentésében való értékelése, az .../2009/EK rendelet 8. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett, nem kötelező erejű, az egész Közösségre kiterjedő, 10 évre szóló hálózati fejlesztési tervnek való megfelelés tekintetében;
  - g) a hálózat biztonságára és megbízhatóságára vonatkozó szabályoknak való megfelelés figyelemmel kísérése, továbbá a hálózati szolgáltatás minőségére vonatkozó előírások és követelmények figyelemmel kísérése;
  - h) az átláthatóság szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági követelményeknek;
  - i) nagy- és kiskereskedelmi szinten a piacnyitás és a verseny figyelemmel kísérése – beleértve a villamosenergia-tőzsdét, a háztartási felhasználókra vonatkozó árakat, a szolgáltatóváltás díjait, a kikapcsolási díjakat és a háztartási felhasználók panaszait –, valamint a verseny bármely torzulását vagy korlátozását, beleértve a vonatkozó tájékoztatás nyújtását, és a vonatkozó ügyeknek az érintett versenyhatóságok elé tárását;
  - j) annak figyelemmel kísérése, hogy az átviteli és elosztórendszer-üzemeltetőknek mennyi időbe telik az összekötetések kialakítása és a javítások elvégzése;
  - k) legalább évente ajánlások közzététele az ellátási díjszabások 3. cikknek való megfelelésével kapcsolatban;
  - l) a felhasználók fogyasztási adataihoz való hozzáférés biztosítása, a fogyasztási adatokra vonatkozó, országos szinten egységesített – szabadon választhatóan alkalmazható – formátum és az I. melléklet h) pontja alatti adatokhoz való hozzáférés biztosítása;

m) az átvitelrendszer-üzemeltetők, elosztórendszer-üzemeltetők, az ellátók és felhasználók, valamint egyéb piaci szereplők szerepével és felelősségével kapcsolatos, az .../2009/EK rendelet szerinti szabályok végrehajtásának figyelemmel kísérése;

n) az ellátás biztonságával összefüggésben a termelőkapacitásokba történő beruházások figyelemmel kísérése; és

o) a 41. cikkben említett biztonsági intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérése.

(2) Amennyiben valamely tagállam úgy rendelkezett, az (1) bekezdésben meghatározott figyelemmel kíséresi feladatokat a szabályozó hatóságoktól eltérő, más hatóság is elláthatja. Ez esetben az ilyen figyelemmel kíséresi tevékenységből származó információt a lehető leggyorsabban a szabályozó hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

A szabályozó hatóság – függetlenségüket megőrizve, saját különös hatásköreinek sérelme nélkül és a jobb szabályozás elveivel összhangban – az (1) bekezdésben meghatározott feladatai elvégzésekor szükség esetén konzultálhat az átviteli rendszerek üzemeltetőivel, és adott esetben szorosan együttműködik a többi érintett országos hatósággal.

A szabályozó hatóság vagy az Ügynökség által ezen irányelv értelmében adott jóváhagyások nem érintik azt, hogy a szabályozó hatóság a jövőben kellően indokolt esetekben éljen az e cikk szerinti hatásköreivel, valamint alkalmazza az egyéb érintett hatóságok vagy a Bizottság által kiszabott szankciókat.

(3) Ha a 13. cikk értelmében független rendszerüzemeltető jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) bekezdése alapján ráruházott feladatok mellett az alábbiakat végzi:

a) figyelemmel kíséri, hogy az átviteli rendszer tulajdonosa és a független rendszerüzemeltető teljesíti-e az e cikk szerinti kötelezettségeit, nem teljesítés esetén pedig a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankciókat szab ki;

b) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti kapcsolatokat és kommunikációt annak érdekében, hogy biztosítsa a független rendszerüzemeltető kötelezettségeinek teljesítését, és különösen jóváhagyja a szerződéseket, és vitarendező hatóságként jár el a független rendszerüzemeltető és az átviteli rendszer tulajdonosa közötti, a (9) bekezdés értelmében bármelyik fél által benyújtott panasz ügyében;

c) a 13. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerinti eljárás sérelme nélkül, az első 10 éves hálózatfejlesztési terv esetében jóváhagyja a független rendszerüzemeltető által évente benyújtandó beruházási tervet és a többéves hálózatfejlesztési tervet;

d) biztosítja, hogy a független rendszerüzemeltető által beszedett hálózathasználati díjak olyan mértékű bevételt tartalmazzanak a hálózattulajdonos vagy hálózattulajdonosok részére, amelyből a hálózati eszközök és az új beruházások megfelelően finanszírozhatók, feltéve, hogy erre gazdaságos és hatékony módon kerül sor;

- e) jogosult – akár előzetes bejelentés nélkül is – ellenőrzést végezni az átvitelrendszer-tulajdonos és a független rendszerüzemeltető telephelyein; és
- f) figyelemmel kíséri a független rendszerüzemeltető által az .../2009/EK rendelet 16. cikkének (6) bekezdése szerint a szűk keresztmetszetek kezeléséért beszedett díjak felhasználását.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1), (3) és (6) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság legalább a következő hatáskörökkel rendelkezik:
- a) villamosenergia-ipari vállalkozásokat kötelező határozatok kibocsátása;
- b) a villamosenergia-piacok működésével kapcsolatos vizsgálatok elvégzése, továbbá döntés a valóságos verseny elősegítéséhez és a piac megfelelő működéséhez szükséges és arányos intézkedésekről, és azok bevezetése. A versenyjoggal kapcsolatos vizsgálat lefolytatásakor, szükség esetén, a szabályozó hatóság jogosult a nemzeti versenyhatósággal vagy a Bizottsággal együttműködni;
- c) feladatai teljesítéséhez bármilyen szükséges tájékoztatás bekérése a villamosenergia-ipari vállalkozásoktól;
- d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása azokra a villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve ilyen szankciók kiszabására javaslatot tevé az illetékes bíróságoknak. Ez magában foglalja a az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére az átvitelrendszer-üzemeltető vonatkozásában az átvitelrendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10 %-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve az ilyen szankció kiszabására irányuló javaslatot; és
- e) megfelelő nyomozási jog és a vonatkozó utasítási hatáskör a (9) és a (10) bekezdés szerinti vitarendezés céljából.
- (5) Ha az V. fejezettel összhangban átvitelrendszer-üzemeltetőt jelöltek ki, a szabályozó hatóság az e cikk (1) és a (4) bekezdése alapján ráruházott feladatok és hatáskörök mellett ellátja legalább a következő feladatokat, és legalább az alábbi hatáskörökkel rendelkezik:
- a) a (4) bekezdés d) pontjával összhangban szankció kiszabása a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartás esetén;
- b) az átvitelrendszer-üzemeltető és a vertikálisan integrált vállalkozás közötti kommunikáció figyelemmel kísérése annak biztosítása érdekében, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető teljesítse kötelezettségeit;
- c) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető között vitarendező hatóságként való eljárás a (9) bekezdés értelmében benyújtott bármely panasz ügyében;
- d) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok figyelemmel kísérése, a kölcsönök területét is beleértve;
- e) a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető közötti valamennyi kereskedelmi és pénzügyi megállapodás jóváhagyása, feltéve, hogy ezek megfelelnek a piaci feltételeknek;
- f) a megfelelésért felelős tisztviselő általi, a 21. cikk (4) bekezdésének megfelelő értesítés esetén indoklás kérése a vertikálisan integrált vállalkozástól. Az ilyen indokolásnak különösen arra vonatkozóan kell bizonyítékot tartalmaznia, hogy nem valósult meg megkülönböztető magatartás a vertikálisan integrált vállalkozás javára;
- g) ellenőrzések – köztük előre be nem jelentett ellenőrzések – végzése a vertikálisan integrált vállalkozás és az átvitelrendszer-üzemeltető telephelyein; és
- h) az átvitelrendszer-üzemeltető valamennyi feladatának vagy bizonyos feladatainak átruházása a 13. cikkel összhangban kinevezett független rendszerüzemeltetőre, amennyiben az átvitelrendszer-üzemeltető tartósan nem tesz eleget az ezen irányelv szerinti kötelezettségeinek, különösen akkor, ha ismételt a vertikálisan integrált vállalkozásnak kedvező megkülönböztető magatartást tanúsít.
- (6) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következő feltételek kiszámításához vagy meghatározásához használt módszertanoknak – a feltételek hatálybalépése előtt történő – megállapításáért vagy jóváhagyásáért:
- a) a nemzeti hálózatokhoz való csatlakozás és a hálózati hozzáférés feltételei, beleértve az átviteli és elosztási tarifákat, vagy azok módszertanait. Ezeket a tarifákat vagy módszertanokat úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen végezni;
- b) a kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásának feltételei.
- (7) A tarifák vagy módszertanok meghatározásakor vagy jóváhagyásakor a szabályozó hatóságok biztosítják, hogy az átviteli vagy elosztórendszer-üzemeltetők rövid és hosszú távon egyaránt megfelelően ösztönözve legyenek a hatékonyság javítására, a piaci integrációnak és az ellátás biztonságának az elősegítésére valamint a kapcsolódó kutatási tevékenységek támogatására.
- (8) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni az átviteli- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől az e cikkben említett feltételek – köztük a tarifák vagy módszerek – módosítását annak biztosítása érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatóak legyenek.
- (9) Valamely átviteli- vagy elosztórendszer-üzemeltetővel szemben, az (1)–(8) bekezdésben említett kérdések tekintetében a panasszal élő fél panaszát azon szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Ha a szabályozó hatóságoknak további információra van szükségük, ez az időtartam két hónappal meghosszabbítható. Ez a meghosszabbított határidő a panaszos beleegyezésével ismételt meghosszabbítható. A szabályozó hatóság döntése kötelező érvényű mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.

(10) Bármely érintett fél, és aki vagy amely jogosult panaszt emelni az e cikk szerinti, módszertanokra vonatkozó döntéssel szemben, vagy ha a szabályozó hatóságnak a javasolt módszertanokra vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés vagy a döntési javaslat közzétételét követő két hónapon belül vagy – ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. Az ilyen panasznak nincs halasztó hatálya.

(11) A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen annak 82. cikke rendelkezéseit.

(12) A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.

(13) A (9) és (10) bekezdésben említett panaszok nem sértik a közösségi és/vagy nemzeti jog szerinti jogorvoslati jogok gyakorlását.

(14) A szabályozó hatóságok által hozott döntéseket a bírósági felülvizsgálat lehetővé tétele érdekében meg kell indokolni és alá kell támasztani.

(15) A tagállamok gondoskodnak egy olyan nemzeti szintű megfelelő mechanizmus létrehozásáról, amelynek révén a szabályozó hatóság határozata által érintett fél jogorvoslattal fordulhat egy, a feleltől független testülethez.

37. cikk

A határokon átnyúló ügyek szabályozása

(1) A szabályozó hatóságok szorosan konzultálnak és együttműködnek egymással, továbbá az ezen irányelv szerinti feladataik teljesítéséhez szükséges valamennyi információval ellátják egymást és az Ügynökséget. Az információcserre tárgyat képező adat tekintetében az adatot átvevő hatóság ugyanolyan szintű titoktartást biztosít, mint amilyet az adatot továbbító hatóságtól megkövetelnek.

(2) A szabályozó hatóságok legalább regionális szinten együttműködnek olyan működési megállapodások létrehozása érdekében, amelyek biztosítják a hálózat optimális kezelését, előmozdítják a közös villamosenergia-tőzsdék kialakítását és a határkeresztesző kapacitások kiosztását, valamint biztosítják a régióon belüli és a régiók közötti tényleges verseny kialakulásához és az ellátás biztonságának fokozásához szükséges rendszerösszekötő kapacitás minimális szintjét, többek között új összekapcsolások révén.

(3) A (2) bekezdésben említett intézkedéseket szükség esetén az egyéb érintett nemzeti hatóságokkal szoros konzultációt folytatva és azok saját hatáskörének sérelme nélkül kell végrehajtani.

(4) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el a szabályozó hatóságok egymással és az Ügynökséggel való együttműködési kötelezettségének mértékéről. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

38. cikk

Megfelelés az iránymutatásoknak

(1) Bármely szabályozó hatóság és a Bizottság is az Ügynökség véleményét kérheti abban az ügyben, hogy egy szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy az .../2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(2) Az Ügynökség a kérelem kézhezvételétől számított négy hónapon belül megküldi véleményét az azt benyújtó szabályozó hatóságnak, vagy értelemszerűen a Bizottságnak, továbbá a szóban forgó határozatot hozó szabályozó hatóságnak.

(3) Ha a határozatot hozó szabályozó hatóság az e vélemény kézhezvételétől számított négy hónapon belül nem teljesíti az Ügynökség véleményében foglaltakat, az Ügynökség megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(4) Bármely szabályozó hatóság a kérdéses határozat dátumától számított két hónapon belül tájékoztathatja a Bizottságot, amennyiben úgy véli, hogy egy másik szabályozó hatóságnak a határokon átnyúló kereskedelemre vonatkozó határozata nem felel meg az ebben az irányelvben vagy az .../2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak.

(5) Ha a Bizottság, két hónappal azt követően, hogy az Ügynökség a (3) bekezdéssel összhangban vagy egy szabályozó hatóság a (4) bekezdéssel összhangban tájékoztatta – vagy saját kezdeményezésére a határozat dátumától számított három hónapon belül – megállapítja, hogy komoly kételemek merülnek fel azt illetően, hogy a szabályozó hatóság határozata megfelel-e az ebben az irányelvben vagy az .../2009/EK rendeletben említett iránymutatásoknak, az ügy további kivizsgálása mellett dönthet. Ebben az esetben felkéri a szabályozó hatóságot és a szabályozási hatóság előtt folyó eljárás feleit, hogy nyújtsák be észrevételeiket.

(6) Ha a Bizottság az ügy további vizsgálatáról hoz határozatot, az erre vonatkozó határozat keltétől számított négy hónapon belül végleges határozatot hoz, amelyben:

a) nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben; vagy

b) a szabályozó hatóságot határozatának visszavonására kötelezi az iránymutatásnak való meg nem felelés alapján.

(7) Ha a Bizottság nem hoz határozatot az ügy további vizsgálatáról vagy az (5), illetve (6) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem hoz végleges határozatot, úgy kell tekinteni, hogy nem emelt kifogást a szabályozó hatóság határozata ellen.

(8) A szabályozó hatóság két hónapon belül végrehajtja a Bizottságnak a határozat visszavonására vonatkozó határozatát, és erről megfelelően tájékoztatja a Bizottságot.

(9) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk alkalmazásában követendő eljárásokat. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 46. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

39. cikk

Nyilvántartás

(1) A tagállamok megkövetelik az ellátó vállalkozásoktól, hogy a nemzeti hatóságok – beleértve a nemzeti szabályozó hatóságot –, a nemzeti versenyhatóságok, valamint a Bizottság rendelkezésére, feladataik teljesítése céljából legalább öt évig tartsák nyilván nagykereskedelmi felhasználókkal és az átviteli-rendszer-üzemeltetőkkel kötött, villamosenergia-ellátási szerződésekkel és villamosenergia-derivatívákkal kapcsolatos ügyletek fontos adatait.

(2) Az adatok közé tartoznak az adott ügyletre vonatkozó jellemzők, például az időtartam, a szállítási és rendezési szabályok, a mennyiség, a végrehajtás napja és ideje, valamint az ügyleti árak és az érintett nagykereskedelmi felhasználó azonosítására szolgáló eszközök, továbbá a rendezetlen villamosenergia-ellátási szerződések és villamosenergia-derivatívák bizonyos részletei.

(3) A szabályozó hatóság dönthet úgy, hogy ezen információk egyes elemeit hozzáférhetővé teszi a piaci szereplők számára, feltéve hogy konkrét piaci szereplőre vagy konkrét ügyletre vonatkozó, üzleti szempontból érzékeny információt nem közölnek. E bekezdés nem alkalmazandó a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó pénzügyi eszközökkel kapcsolatos információkra.

(4) E cikk egységes alkalmazása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek megállapítják a nyilvántartás módszereit és szabályait, valamint a megőrzendő adatok formátumát és tartalmát. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket – a 46. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

(5) Az ellátó vállalkozásoknak a nagykereskedelmi felhasználókkal és az átviteli-rendszer-üzemeltetőkkel kötött, villamosenergia-derivatívákkal kapcsolatos ügyletei tekintetében e cikk csak akkor alkalmazandó, ha a Bizottság elfogadta a (4) bekezdésben említett iránymutatásokat.

(6) E cikk rendelkezései a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok számára nem teremtenek újabb, az (1) bekezdésben említett hatóságokkal szembeni kötelezettségeket.

(7) Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben említett hatóságoknak szükségük van arra, hogy hozzáférjenek a 2004/39/EK irányelv hatálya alá tartozó jogalanyok által vezetett nyilvántartáshoz, az említett irányelv szerinti felelős hatóságok biztosítják számukra a kért adatokat.

X. FEJEZET

Kiskereskedelmi piacok

40. cikk

Kiskereskedelmi piacok

A közösségi szintű, jól működő és átlátható kiskereskedelmi piacok kialakulásának elősegítése érdekében a tagállamok gondoskodnak azon feladat- és felelősségi körök meghatározásáról, amelyekkel az átviteli-rendszer-üzemeltetők, az elosztó-rendszer-üzemeltetők, az ellátóvállalkozások, a felhasználók, valamint szükség szerint más piaci résztvevők a szerződéses feltételekkel, a felhasználókkal szembeni kötelezettségekkel, az adatszere- és az elszámolási szabályokkal, az adatok feletti tulajdonjoggal és a mérési felelősséggel összefüggésben rendelkeznek.

Ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni, kidolgozásuk során a felhasználók és szolgáltatók hálózathoz való hozzáféréseinek elősegítésére kell törekedni, és azokat a szabályozó hatóságok vagy más érintett nemzeti hatóságok felülvizsgálhatják.

XI. FEJEZET

Záró rendelkezések

41. cikk

Védintézkedések

Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a hálózat integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket.

Ezek az intézkedések a belső piac működésében csak a lehető legkisebb zavart okozhatják, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.

Az érintett tagállam haladéktalanul értesíti ezekről az intézkedésekről a többi tagállamot és a Bizottságot, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak módosítania kell vagy meg kell szüntetnie az ilyen intézkedéseket, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.

42. cikk

Egyenlő versenyfeltételek

(1) Azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében ezen irányelv alapján hozhatnak, összhangban kell állniuk a Szerződéssel – nevezetesen annak 30. cikkével – és a közösségi joggal.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és átláthatónak kell lenniük. Ezen intézkedések csak a Bizottság értesítése és az attól kapott jóváhagyás után léphetnek életbe.

(3) A Bizottságnak a (2) bekezdésben említett értesítés kézhezvételét követően két hónapon belül kell eljárnia. Ez utóbbi időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem lép fel, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást a bejelentett intézkedésekkel szemben.

43. cikk

A villamos energia importjának felügyelete

A tagállamok háromhavonként tájékoztatják a Bizottságot a villamos energia importjáról, a megelőző három hónapban harmadik országokból érkező fizikai energiaforgalom tekintetében.

44. cikk

Eltérések

(1) Azok a tagállamok, amelyek ezen irányelv hatálybalépését követően bizonyítani tudják, hogy alapvető problémák vannak kis, szigetüzemben működő rendszereik üzemeltetésével, a IV., VI., VII. és VIII. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől, a szigetüzemben működő mikrorendszerek esetében a III. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől, amennyiben felújításról, fejlesztésről és a meglévő kapacitás növeléséről van szó, eltérésért folyamodhatnak, amelyet a Bizottság adhat meg számukra. A Bizottság a döntéshozatalt megelőzően tájékoztatja a tagállamokat a kérelmekről, tekintettel az információk bizalmas kezelésére. Ezt a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

(2) A 9. cikk nem alkalmazandó Ciprusra, Luxemburgra és/vagy Máltára. Ezen kívül Máltára a 26., 31. és 32. cikkeket sem kell alkalmazni.

A 9. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés nem foglalja magában a villamosenergia-termelés és/vagy -ellátás feladatát betöltő végső felhasználókat, függetlenül attól, hogy e feladatot közvetlenül vagy az irányítása alatt álló vállalkozásokon keresztül végzik-e, akár egyénileg akár másokkal közösen, feltéve, hogy a végső felhasználók – az irányított vállalkozások által termelt villamos energiából való részesedésüket is beleértve – éves átlagban nettó villamosenergia-fogyasztók, és feltéve, hogy az általuk harmadik felek részére értékesített villamos energia gazdasági értéke egyéb üzleti tevékenységeikhez mérten elenyésző.

45. cikk

Felülvizsgálati eljárás

Abban az esetben, ha a 47. cikk (6) bekezdésében említett jelentés alapján a Bizottság arra a következtetésre jut – tekintettel egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módjára, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes, akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé –, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket)

nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.

Az ilyen kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.

Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelméről, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az ezen irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatással bíró intézkedéseket.

46. cikk

A bizottság

(1) A Bizottság munkáját bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel 8. cikkének rendelkezéseire is.

47. cikk

Jelentés

(1) A Bizottság felügyeli és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és átfogó előrehaladási jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak első alkalommal ...-ig (*), majd ezt követően évente. A előrehaladási jelentésnek ki kell terjednie különösen az alábbiakra:

- egy teljes és tökéletesen működő belső villamosenergia-piac létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrehaladás, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölényt, a piaci koncentrációt, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait és ezeknek a piac torzulásában jelentkező hatásait;
- milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és tarifamegállapítási előírások a Közösség villamosenergia-rendszeréhez való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításához, valamint a villamosenergia-piac felhasználók előtti megnyitásának gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi következményei;
- a villamosenergia-hálózat kapacitása szintjének és a villamosenergia-ellátás biztonságának vizsgálata a Közösségen belül, különös tekintettel a jelenlegi és várható kínálat és kereslet egyensúlyára, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális cserekapacitást;
- különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban végrehajtott intézkedésekre, amelyekkel a csúcsgigényeket és egy vagy több szolgáltató kiesését kezelik;

(*) A 2003/54/EK irányelv hatálybalépését követő év dátuma.

- e) a 26. cikk (2) bekezdésében meghatározott, a küszöbérték esetleges módosítását célzó eltérés alkalmazása;
- f) általános értékelés a villamos energiát termelő, exportáló vagy szállító harmadik országokkal szembeni, kétoldalú kapcsolatok terén elért előrehaladásról, beleértve a piaci integráció terén elért előrehaladást, a villamosenergia-kereskedelem társadalmi és környezetvédelmi hatásai és az ilyen harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért előrehaladást;
- g) az ezen irányelv rendelkezéseihez nem kapcsolódó, esetleges harmonizációs követelmények iránti igény; és
- h) a tagállamok által a gyakorlatban alkalmazott, a 3. cikk (6) bekezdésében leírtaknak megfelelő energiacímkézési módszer, valamint hogy ennek során hogyan vették figyelembe a Bizottság vonatkozó ajánlásait.

Adott esetben az előrehaladási jelentés tartalmazhat ajánlásokat is, különösen ami a címkézési előírások hatókörét és módozatait illeti, beleértve azt, hogy miként készítenek hivatkozásokat a meglévő hivatkozási forrásokhoz, valamint ezen források tartalmára vonatkozóan. és nevezetesen, hogy hogyan lehet legalább a különböző energiaforrások felhasználásával történő villamosenergia-előállítás során keletkező szén-dioxid-kibocsátás és radioaktív hulladék környezeti hatására vonatkozó információt átlátható, könnyen hozzáférhető és összehasonlítható módon rendelkezésre bocsátani az Európai Unió egészében, hogy hogyan lehetne egyszerűsíteni azokat az intézkedéseket, amelyeket a tagállamok a szolgáltatók által nyújtott információk pontosságának ellenőrzése érdekében tesznek, és hogy milyen intézkedések tudnák ellensúlyozni a piaci koncentráció és a piaci erőfölény negatív hatásait.

(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett előrehaladási jelentésnek tartalmaznia kell egy, a tagállamoknak a közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében tett, különböző intézkedéseiről szóló elemzést, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról és különösen a villamosenergia-piacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról készített vizsgálat eredményét. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac lezárása megakadályozható.

(3) A Bizottság ...-ig (*) – az általános felülvizsgálat részeként – részletes, célzott jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja, hogy az V. fejezet szerinti szétválasztási követelmények milyen mértékben bizonyultak eredményesnek az átvitelrendszer-üzemeltetők teljes körű és valódi függetlenségének biztosítása terén, a hatékony és eredményes szétválasztást használva fel viszonyítási alapként.

(4) A (3) bekezdés szerinti értékeléshez a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe: a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés, hatékony szabályozás, a piaci igényeket kielégítő hálózatfejlesztés, torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, valódi verseny a Közösség energiapiacain, valamint az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben.

(*) Két évvel a 49. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett időpontot követő dátum, azaz az ezen irányelv hatálybalépését követő 42 hónap.

(5) A Bizottság – adott esetben, és különösen akkor, ha a (3) bekezdésben említett részletes jelentés megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett feltételek biztosítása a gyakorlatban nem történt meg – konkrét javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a ...-ig (**) megvalósítandó, teljes körű valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan.

(6) A Bizottság 2006. január 1-jéig részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben bemutatja a belső villamosenergia-piac kialakításában elért eredményeket. Ez a jelentés különösen a következőkre terjed ki:

- a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte;
- hatékony szabályozás;
- a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségben;
- a piacnyitás kisvállalkozásokra és háztartási felhasználókra gyakorolt előnyeinek mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási és egyetemes szolgáltatási szabványokra;
- a piac valódi versenyre való nyitottságának tényleges mértéke, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;
- a felhasználók szolgáltatóváltásának, illetve a tarifák újratárgyalásának tényleges mértéke;
- az árak alakulása, beleértve az eladási árakat is, a piacnyitás mértékének függvényében; és
- az ezen irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az a kérdés, hogy vajon kidolgoztak-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számvitel szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1. előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölény, a piac koncentrációja és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.

(**) A 49. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében említett időpontot követő három évvel, azaz ezen irányelv hatálybalépését követő 54 hónapnak megfelelő dátuma.

48. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2003/54/EK irányelv ...-tól (*) hatályát veszti az említett irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül. A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban.

49. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb ...-ig (*) megfeleljenek. Ezt haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Ezeket a rendelkezéseket ...-tól/-től (*) alkalmazzák a 11. cikk kivételével, amelyet a hatálybalépést követően ...-tól/-től (**) kell alkalmazni.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen elfogadnak.

50. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

51. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről

az elnök

...

a Tanács részéről

az elnök

...

(*) Ezen irányelv hatálybalépését követő 18 hónapnak megfelelő dátum.

(**) Ezen irányelv hatálybalépését követő 42 hónapnak megfelelő dátum.

I. MELLÉKLET

FOGYASZTÓVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EK tanácsi irányelv⁽²⁾ sérelme nélkül a 3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a felhasználóknak:

- a) jogukban áll olyan szerződést kötni a villamosenergia-szolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:
- a szolgáltató neve és címe;
  - a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja;
  - amennyiben felajánlják, a felkínált karbantartási szolgáltatás típusai;
  - azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes tarifákra és karbantartási díjakra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni;
  - a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, valamint a szolgáltatások és a szerződés megszüntetésének feltételei, és bármely, a felmondásra vonatkozó jog;
  - kártérítési vagy visszatérítési előírások, a szerződésben vállalt ellátás minőségi színvonalának be nem tartása esetén; valamint
  - a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja, az f) ponttal összhangban.
- A feltételeknek tisztességesnek és előzetesen jól ismertnek kell lenniük. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, a az e pontban meghatározott információkat akkor is még a szerződés megkötése előtt kell megadni;
- b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket az ellátás jogára. A szolgáltatók a felhasználókat megfelelő időben közvetlenül tájékoztatják mindenféle díjemelésről, minden esetben azonban a díjemelést követő szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a felhasználók felmondhassák a szerződésüket, ha a villamosenergia-szolgáltató által ajánlott új feltételeket nem fogadják el;
- c) átlátható információt kapjanak az érvényes árakról és tarifákról, valamint a villamosenergia-ellátáshoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;
- d) többféle fizetési mód közül ajánljanak fel választást. A szerződési feltételekben mutatkozó eltérések a szolgáltatónak a különféle fizetési rendszerekből származó költségeit tükrözik. Az általános szerződési feltételeknek tisztességeseknek és áttekinthetőeknek kell lenniük. Világosan és érthetően kell megfogalmazni azokat. A felhasználókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerek ellen;
- e) nem számítható fel díj a szolgáltatóváltásért;
- f) panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Ezek az eljárások lehetővé teszik a jogviták tisztességes és haladéktalan rendezését, és ahol erre a felhasználó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárásoknak, amennyire lehetséges, a fogyasztóvédelmi vitákban a bíróságon kívüli vitarendezésért felelős szervezetekre vonatkozó elvekről szóló, 1998. március 30-i 98/257/EK bizottsági ajánlásban⁽³⁾ meghatározott elvekkel összhangban kell lenniük;
- g) tájékoztatást kapjanak az egyetemes szolgáltatással kapcsolatos jogaikról, amennyiben a tagállamoknak a 3. cikk (3) bekezdésének értelmében hozott rendelkezései alapján hozzájutnak ahhoz.
- h) rendelkezésére álljanak a fogyasztási adataik, továbbá kifejezett megállapodás alapján és díjmentesen lehetőségük legyen arra, hogy bármely ellátási engedéllyel rendelkező vállalkozásnak hozzáférést adjanak mérési adataikhoz. Az adatkezelésért felelős fél köteles átadni ezeket az adatokat a vállalkozásnak. A tagállamok meghatározzák azt az adatformátumot és eljárást, amelyek útján az ellátók és a fogyasztók hozzáférhetnek az adatokhoz. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolható fel további költségek.
- i) megfelelő gyakorisággal tájékoztatást kell kapniuk a tényleges villamosenergia-fogyasztásról és a költségekről ahhoz, hogy szabályozhassák saját villamosenergia-fogyasztásukat. Ezt az információt olyan időkeretre vonatkozóan kell megadni, amely figyelembe veszi a fogyasztó mérőkészülékének képességeit és a kérdéses villamosenergia-ipari terméket. Kellően figyelembe kell venni az intézkedések költséghatékonyágát. E szolgáltatásért a fogyasztónak nem számolható fel további költségek.
- j) az év során bármikor szolgáltatót válthassanak a kérdéses villamosenergia-ipari termék keretében, és az előző szolgáltató által nyújtott utolsó szolgáltatást követően legkésőbb három hónappal meg kell kapniuk a végszámlát.

(1) HL L 144., 1997.6.4., 19. o.

(2) HL L 95., 1993.4.21., 29. o.

(3) HL L 115., 1998.4.17., 31. o.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

A 2003/54/EK irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk	3. cikk
4. cikk	4. cikk
5. cikk	5. cikk
–	6. cikk
6. cikk	7. cikk
7. cikk	8. cikk
8. cikk	–
10. cikk	9. cikk
–	10. cikk
–	11. cikk
9. cikk	12. cikk
–	13. cikk
–	14. cikk
11. cikk	15. cikk
12. cikk	16. cikk
–	17. cikk
–	18. cikk
–	19. cikk
–	20. cikk
–	21. cikk
–	22. cikk
–	23. cikk
13. cikk	24. cikk
14. cikk	25. cikk
15. cikk	26. cikk
16. cikk	27. cikk
17. cikk	28. cikk
18. cikk	29. cikk
19. cikk	30. cikk
20. cikk	31. cikk
21. cikk	32. cikk

A 2003/54/EK irányelv	Ez az irányelv
22. cikk	33. cikk
23. cikk, (1) bekezdés, első és második mondat	34. cikk
–	35. cikk
23. cikk, fennmaradó rész	36. cikk
–	37. cikk
–	38. cikk
–	39. cikk
–	40. cikk
24. cikk	41. cikk
–	42. cikk
25. cikk	43. cikk
26. cikk	44. cikk
27. cikk	45. cikk
–	46. cikk
28. cikk	47. cikk
29. cikk	48. cikk
30. cikk	49. cikk
31. cikk	50. cikk
32. cikk	51. cikk
A. melléklet	I. melléklet

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2007. szeptember 19-én a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, a Szerződés 47. cikkének (2) bekezdésére, 55. és 95. cikkére épülő irányelvjavaslatot nyújtott be a belső energiapiacra vonatkozó négy másik javaslattal együtt.
2. A Régiók Bizottsága 2008. április 10-én ⁽¹⁾, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig április 22-én ⁽²⁾ nyilvánított véleményt.
3. Az Európai Parlament 2008. június 18-án elfogadta az első olvasatot követő véleményét ⁽³⁾, melyben 156 módosítást hagyott jóvá. A Bizottság nem nyújtott be módosított javaslatot.
4. A Tanács 2009. január 9-én a Szerződés 251. cikkével összhangban, átdolgozott irányelv formájában elfogadta közös álláspontját.

II. A JAVASLAT CÉLKITŰZÉSE

5. A javaslat a belső energiapiacra vonatkozó harmadik csomag része, a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló rendelettel, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelvvel, a földgázszállító-hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló rendelettel és az Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség létrehozásáról szóló rendelettel együtt. Célja a gáz belső piacának megvalósítása különösen az alábbiak bevezetésével:
  - a szállítási illetve a termelési és ellátási tevékenységek tényleges szétválasztására vonatkozó rendelkezések, beleértve a Közösség, valamint a harmadik országok szállításirendszer-üzemeltetőinek tanúsítási eljárását;
  - a nemzeti energiaszabályozók függetlenségének javítására és hatáskörük közösségi szintű összehangolására irányuló rendelkezések;
  - a regionális együttműködés javítására irányuló rendelkezések;
  - az energiapiac működésének javítására irányuló rendelkezések.

III. A KÖZÖS ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

6. Általános észrevételek

- 6.1. A Tanács hatékonyabbnak, átláthatóbbnak és a 2003/55/EK irányelvvel összehangoltabbnak, valamint az olvasó szempontjából könnyebben kezelhetőnek ítélte az irányelv rendelkezéseinek átdolgozását. A Tanács ennek során mindazonáltal általánosságban teljes mértékben tiszteletben tartotta a Bizottság módosító javaslatát abban az értelemben, hogy egyáltalán nem érintette a bizottsági javaslatban nem szereplő rendelkezéseket, kivéve a Tanács által a javaslattal kapcsolatban bevezetett változtatások következtében szükségessé vált módosításokat, illetve a hivatkozásoknak a cikkek újraszámozása miatt szükségessé vált módosításait stb. A Tanács a lehető legnagyobb mértékben követte a Bizottság megközelítését a villamosenergia- és a gázszektor azonos kezelésével kapcsolatosan.

A Bizottság a javaslattal kapcsolatos minden tanácsi változtatást elfogadott.

- 6.2. Az *Európai Parlament 156 módosítása* kapcsán a Tanács a Bizottságot követte, amennyiben

- a következő 21 módosítást elfogadta:

egészben (esetenként újrafogalmazással): 33. 50., 68., 119. és 137.;

részben/elvben/tartalmában: 5., 10., 35., 95., 97., 98., 101., 105., 111., 125., 127., 129., 130., 133., 135. és 138.;

valamint

- a következő 38 módosítást anyagi és/vagy formai okból elutasította: 3., 7., 9., 13., 154., 168., 27., 28., 31., 32., 37., 156., 51–53., 62–64., 67., 69., 75., 76., 78., 81., 91., 96., 103., 104., 169., 116., 157., és 139–145.

⁽¹⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽²⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽³⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

6.3. A Tanács eltért a bizottsági állásponttól, amennyiben

- elfogadott egy módosítást: 90.

valamint

- elutasította a következő 106 módosítást: 1., 2., 4., 6., 8., 11., 12., 14–26., 29., 30., 34., 36., 38., 39., 155., 41., 42., 44–48., 54–61., 65., 66., 70–74., 77., 79., 80., 82–89., 92–94., 99., 100., 102., 106–110., 112–115., 117., 118., 120–124., 126., 128., 131., 132., 134., 136., 146–153.

7. Egyedi megjegyzések

7.1. Az EP módosításai, amelyek esetében a Tanács eltért a bizottsági állásponttól:

- A Tanács azért fogadta el a 90. módosítást, mert az Európai Parlamenthez hasonlóan úgy véli, hogy nem helyénvaló bizottsági eljárás keretében határozatot hozni az elosztórendszer-üzemeltetői tevékenység és függetlenség vonatkozásában.
- A Tanács a következő indokkal utasította el a fenti 6.3. pontban felsorolt 106 módosítást:
  - A módosítások olyan rendelkezésekre vonatkoznak, amelyek a bizottsági javaslatban nem szerepelnek; ezeket a módosításokat elvi alapon utasították el (lásd a fenti 6.1. pontot): 1., 2., 4., 8., 16., 17–19., 21., 24., 29., 30., 34., 36., 38., 39., 155., 41., 42., 44–48., 56–60., 71–74., 77., 79., 80., 83–88., 92–94., 146–149. módosítás.
  - A módosítások különösen azért nem rendelkeznek hozzáadott értékkel, mert a kérdéseket a szöveg egyéb részei (részben) elegendő mértékben szabályozzák: a 14. módosítást a 30. és 31. preambulumbekzdés már (részben) szabályozza; a 26. módosítás olyan preambulumbekzdésre utal, amely nem tartalmazza a példák teljes körű felsorolását; 65. módosítás: a 9. cikk megfelelően szabályozza a kérdést; 66. módosítás: a jelentéstételről szóló 47. cikk szabályozza a kérdést; 82. módosítás: a 16. és 29. cikk megfelelően szabályozza a kérdést; 99. módosítás: a 36. cikk (6)–(8) bekezdése megfelelően szabályozza a kérdést; 100. módosítás: a 37. cikk meghatározza a határokon átnyúló együttműködés részleteit; 102. módosítás: az átviteli rendszer-üzemeltetők minősítéséről szóló 10. cikk megfelelően szabályozza az első részt, a 36. cikk (6)–(8) bekezdése pedig a második részt; 110. módosítás: a szabályozó hatóságoknak a szankciók kivetésére vonatkozó hatásköre már szerepel a 34. cikk (4) bekezdésében – lásd továbbá az alábbi vi. pontot; a 36. cikk (6) bekezdése megfelelően tartalmazza a 117. módosítást; 124. módosítás: a 36. cikk (1) bekezdésének h) pontja megfelelően szabályozza a kérdést; 131. módosítás: a villamos energiáról szóló rendelet 35. cikkének c) pontja és 16. cikke általánosságban foglalja ezt a kérdést; a melléklet j) pontja magában foglalja a 153. módosítást.
  - A módosítások olyan szöveget vezetnek be, amely nem megfelelő és nem szükséges az irányelvben vagy amely nem áll összhangban az irányelv hatályával. 12., 61., 106–108., 109., 113., 114., 121., 134., 136., 150–152.
  - A módosítás olyan preambulumbekzdést vezet be, amelyhez nem tartozik megfelelő cikk: 6., 15. és 20. módosítás.
  - A Tanács megítélése szerint a közös álláspontnak a szabályozó hatóság feladatairól és hatásköreiről szóló 36. cikkében szereplő felsorolás elegendő; a következő módosítások (részben) meghaladják a Tanács által a szabályozó hatóságokra rótt feladatokat: a 112. és 115. módosítás (amelyet a villamos energiáról szóló rendeletből származó, a kiskereskedelmi piacokról szóló 40. cikk is taglal részben), a 118. módosítás (amely részben a 36. cikk (4) bekezdésében is szerepel), 120–123. módosítás, 128., 132. módosítás.
  - Az olyan szöveget beillesztő változtatások, amely nem felel meg a Tanács által az ügynökségnek szánt szerepnek: 11., 23., 55., 110., 126.
  - Az olyan szöveget beillesztő változtatások, amely nem felel meg a Tanács által az átviteli rendszer-üzemeltetőknek szánt szerepnek: 70. módosítás.
  - A Tanács megítélése szerint a közös álláspontból megfelelő módon kitűnik a regionális együttműködés célja. a 22., 25. és 54. módosítás ezért nem szükséges.
  - A Tanács megítélése szerint a tagállamok hatásköre annak eldöntése, hogy mely hatóságra ruházzák az elosztórendszer-üzemeltetők ellenőrzésének feladatát, és ezért a Tanács nem fogadja el a 89. módosítást.

7.2 A bizottsági javaslat kapcsán a Tanács bizonyos további (tartalmi és/vagy formai) módosításokat vezetett be, a fontosabbak az alábbiakban szerepelnek.

a) *Az ellátási és termelési tevékenységeknek a hálózatiüzemeltetéstől való tényleges elkülönítése*

A Bizottság által javasolt két lehetőségen túl (tulajdonjogi szétválasztás és független rendszerüzemeltető (ISO)) a Tanács a Bizottsággal egyetértésben helyénvalónak ítélte egy harmadik lehetőség – a független átvitelrendszer-üzemeltető (ITO) – bevezetését is arra az esetre, ha az irányelv hatálybalépésekor az átvitelrendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része (a 17–23. cikket tartalmazó és a (15)–(16) preambulumbekzdésnek megfelelő új V. fejezet). Ez a három lehetőség egyenlő értékű és mind a villamosenergia- mind a gázszektorra érvényes.

A független átvitelrendszer-üzemeltetőkre vonatkozó rendelkezések biztosítják az üzemeltetőnek (17. és 18. cikk), azok irányításának (19. cikk) és a felügyeleti szervnek (20. cikk) a tényleges függetlenségét és az érdekkonfliktusok elkerülését. A megfelelőségi program létrehozása és a megfelelésért felelős tisztviselő kinevezése (21. cikk) is hozzájárul ehhez a célhoz. Ezenkívül a torzulást nem okozó beruházásösztönzők, a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése (22. cikk), valamint a hálózatokhoz való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés (23. cikk) is biztosítva lesznek.

A 36. cikk (5) bekezdése újabb hatásköröket és feladatokat ró a szabályozó hatóságokra az V. fejezet rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Ezenkívül a független átvitelrendszer-üzemeltetők részvételével történő regionális együttműködéssel kapcsolatban a 6. cikk a két új bekezdéssel egészül ki. Végül a jelentéstételről szóló 47. cikk (3)–(5) bekezdése előírja, hogy a Bizottság az irányelv átültetése után két évvel átfogó felülvizsgálat keretében meghatározott szempontok alapján értékeli a független átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatos lehetőség megvalósítását.

A közös álláspont független átvitelrendszer-üzemeltetőkre vonatkozó rendelkezéseinek célja, hogy ellensúlyozzák a független átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatos lehetőség hatályával, időkeretével és végrehajthatóságával kapcsolatos aggodalmakat, ugyanakkor fenntartsák annak működőképességét, és megóvják a vertikálisan integrált vállalkozás pénzügyi érdekeit. Ez az egyik ok, amiért a Tanács nem tartja helyénvalónak a megbízottról szóló rendelkezések beillesztését.

A 9. cikk (9) bekezdésébe kiegészítő rendelkezést vezettek be az olyan esetek figyelembevétele céljából, ahol egy vertikálisan integrált vállalkozáshoz tartozó átviteli rendszerre vonatkozó megállapodások vannak érvényben, ami az V. fejezet rendelkezéseinél hatékonyabban garantálja az átvitelrendszer-üzemeltető függetlenségét.

b) *Egyenlő versenyfeltételek*

A 42. cikkben található, az egyenlő versenyfeltételekről szóló záradék és a hozzá tartozó (17) preambulumbekzdés bevezetése ahhoz kapcsolódik, hogy a jövőben a közösségi piacon három különböző szétválasztási modell fog létezni. E rendelkezések meghatározzák azon intézkedések feltételeit, amelyeket a tagállamok az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében hozhatnak.

c) *A közösségi és harmadik ország által ellenőrzött átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítása*

A közös álláspont két cikket tartalmaz az átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsításával kapcsolatban: egy általános (10. cikk) és egy, a harmadik országokkal kapcsolatos tanúsításról szóló cikket (11. cikk), amely a bizottsági javaslat 8. cikkének helyébe lépett. A 11. cikk biztosítja egyrészt, hogy a harmadik ország által ellenőrzött átvitelrendszer-üzemeltetőkre ugyanazon szétválasztási szabályok vonatkozzanak, mint a közösségi átvitelrendszer-üzemeltetőkre; másrészt bevezeti közösségi és tagállamokon belüli energiaellátás biztonságának szempontját, amelyet a tanúsítás megadásakor figyelembe kell venni.

Ezenkívül a Tanács helyénvalónak ítélte, hogy a tanúsítási eljárás azon részét, amely meghatározza a Bizottság szerepét ebben az új eljárásban, a villamos energiáról szóló rendelet új 3. cikkébe helyezték át. A tanúsításról való tulajdonképpeni döntés továbbra is a nemzeti szabályozó hatóságok illetékessége, a Bizottság pedig véleményt nyilvánít a tanúsításról. A nemzeti szabályozó hatóságoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük ezt a véleményt.

d) Szabályozó hatóságok

A Tanács két további bekezdést illesztett be a 34. cikkbe, amelyek biztosítják, hogy pl. az Ügynökségben egyetlen képvisellel járó egységes nemzeti szintű szabályozó hatóság elve összeegyeztethető legyen a néhány tagállamban meglévő, regionális szintű vagy a terület kicsi és elszigetelt részét érintő szabályozó hatóságok jelenlegi létezésével (34. cikk (2) és (3) bekezdés).

A szabályozó hatóságok függetlenségének biztosítása mellett a közös álláspontról szóló szöveg azt is tisztázza, hogy ez nem jelenti azt, hogy a szabályozókra nem vonatkozik az igazságügyi ellenőrzés vagy a parlamenti felügyelet ((27) preambulumbekkezdés) vagy hogy figyelmen kívül hagyhatják az általánosabb, pl. a környezeti fenntarthatósággal vagy a közszolgálati kötelezettségekkel kapcsolatos célokat (34. cikk (4) bekezdés).

A közös álláspontról szóló bekezdés továbbá, hogy e feladataik ellátása közben a szabályozóknak lehetőségük legyen adott esetben más hatóságokkal – pl. a versenyképességhez kapcsolódókkal – szoros együttműködésben, függetlenségük megőrzésével és az általában más hatóságok által végzett feladatok (pl. az ellenőrzés) megkettőzése nélkül végzett cselekvésre (36. cikk (2) bekezdés).

e) A határokon átnyúló ügyek szabályozása

Az ügynökség szerepét tartalmazó bekezdések (37. cikk (3) és (részben) (4) bekezdés) jogi okokból átkerültek az Ügynökségről szóló rendeletbe (új 8. cikk). Az Ügynökséget végső esetben, a nemzeti szabályozók kérésére vagy akkor vonják be, ha a nemzeti szabályozók bizonyos időn belül nem tudnak megegyezni.

f) Kiskereskedelmi piacok

A Tanács helyénvalónak vélte a kiskereskedelmi piacokról szóló cikk újraszövegezését, kivéve többek közt a határokon átnyúló piacokra való utalást és áthelyezve azt a villamos energiáról szóló rendeletből (a bizottsági javaslat 7a. cikke) az irányelvbe (40. cikk).

g) Eltérések

Az átdolgozás fényében a Tanács helyénvalónak ítélte a 44. cikk naprakésszé tételét, különös tekintettel a szétválasztási rendelkezésektől való, kis tagállamok számára engedélyezett eltérések tekintetében.

Ezenkívül a 44. cikk (2) bekezdésébe beillesztették a „termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozás” kifejezés pontosítását azon végső, nettó villamosenergia-fogyasztók esetére, akik marginálisan villamosenergia-termelő/-ellátó funkciókat is betöltenek.

h) Egyéb kérdések

- A Tanács helyénvalónak ítélte, hogy ne zárják ki termelő/szolgáltató kisebbségi részesedését a tulajdonjogilag szétválasztott átvitelrendszer-üzemeltető részvényeiből, azzal a feltétellel, hogy ez nem vonja magával az egyiknek a másik feletti semmilyen ellenőrzését vagy befolyását, és nem vezet érdekellentétbe (9. cikk (2) bekezdés).
- A közös álláspontról szóló *köztulajdonnal kapcsolatban* magában foglalja a tulajdonjog két különálló állami szervvel való szétválasztásának lehetőségét, egy olyan rendelkezésén keresztül, amely elismeri, hogy két különálló állami szerv a tulajdonjogi szétválasztás végrehajtásának céljából két személynek tekinthető (9. cikk (6) bekezdés).
- A *kombináltrendszer-üzemeltetőkre* vonatkozó rendelkezések tisztázása érdekében néhány technikai módosítást hajtottak végre a szövegben (28. cikk). E rendelkezés lehetővé teszi, hogy a kombináltrendszer-üzemeltető akár tulajdonjogilag szétválasztott üzemeltetőként, akár független rendszerüzemeltetőként, akár független átvitelrendszer-üzemeltetőként működhesen.
- A (30) preambulumbekkezdés bevezeti és megmagyarázza a *virtuális erőművek* – mint a tényleges versenyt előmozdító egyik lehetséges intézkedés – fogalmát.
- Végezetül, az átdolgozott formátummal összhangban a Tanács új cikket vezetett be, amelyben *hatályon kívül helyezi* a hatályos jogi aktust (48. cikk).